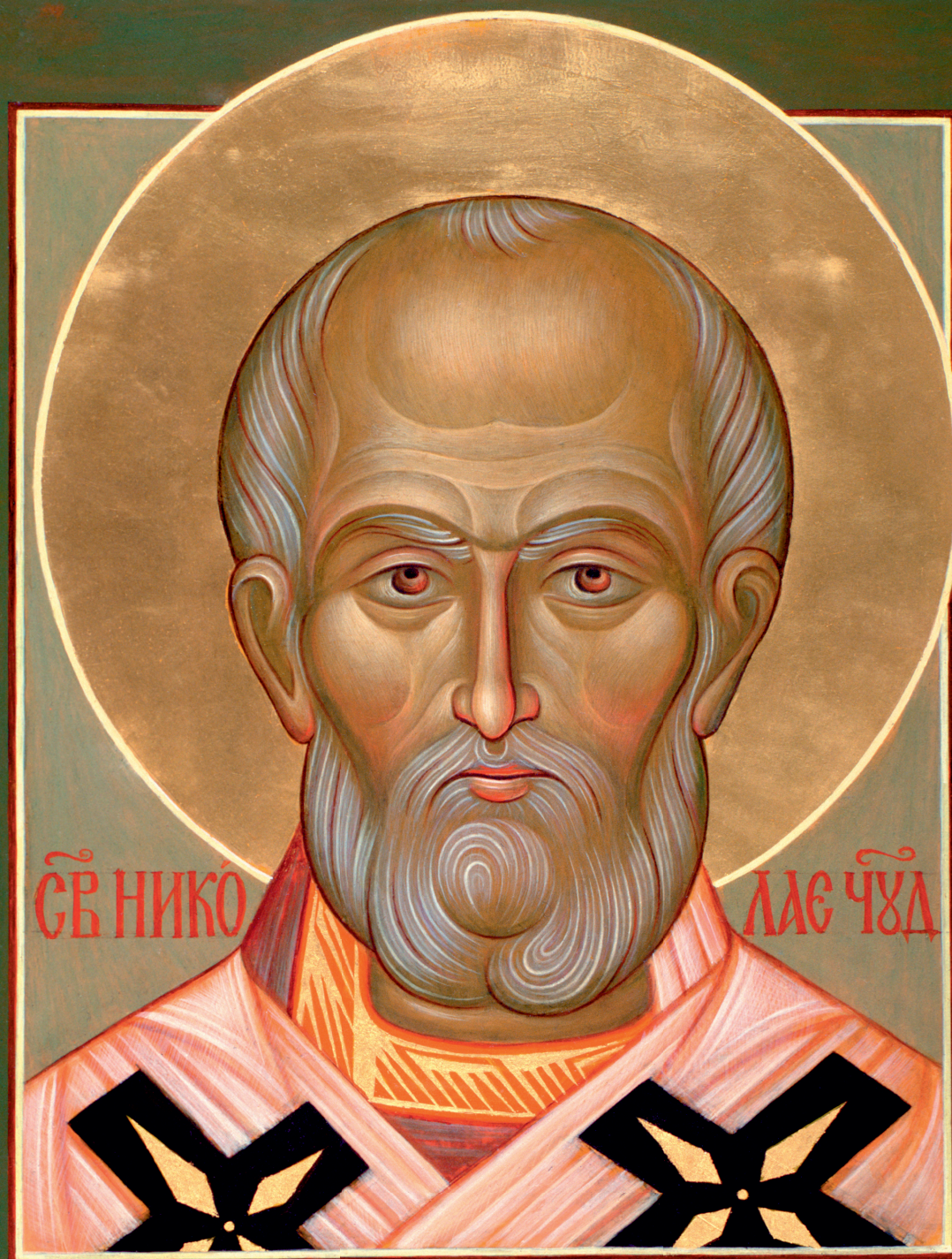

✙
ЧАСОПИС ЕПАРХИЈЕ
ГОРЊОКРАЈОВИЧКЕ

СВЕТИ ГАВА ГОРЊОКРАЈОВИЧКИ

• ИЗДАВАЧКА УСТАНОВА МАТИРИА • ГОДИНА XVI • БРОЈ 38 • ДЕЦ 2018 •

РЖСТВО ХРСТВО

МИР БОЖИЈИ, ХРИСТОС СЕ РОДИ - ВАИСТИНУ СЕ РОДИ
Срећан Божић, предстојеће празнике и нову 2019. годину, свим нашим читаоцима,
жели Уредништво

Свети Сава горњокарловачки

Излази са благословом Његовог
Преосвештенства Епископа
горњокарловачког г. Герасима

Издавач:

Епархија горњокарловачка
Издавачка установа
„Мартирија”

Предсједник уређивачког одбора:

Његово Преосвештенство
Епископ горњокарловачки
г. Герасим

Главни и одговорни уредник:

Архимандрит
мр Наум (Милковић)

Чланови редакције:

Протопрезвитер-ставрофор
Славиша Симаковић
Љубинка Тошева Karpowicz
Протопрезвитер Саша Умићевић
Протонамјесник Предраг Сушић
Чтец Саша Лончина
г. Синиша Таталовић

Адреса уредништва:

Епархија горњокарловачка
Издавачка установа „Мартирија”
Враницанијева бр. 6

Контакт:

телефон: 00385 (0)47 642 531
факс: 00385 (0)47 642 532
e-mail: naum.m89@gmail.com

Тираж:

1.000 примјерака

Штампа се средствима Епархије
горњокарловачке. Часопис није
намијењен за продају.

Ваше донације намијењене нашем
издаваштву можете уплатити на
жиро-рачун Епархијског управног
одбора Епархије горњокарловачке:

IBAN HR57 2484 0081 1025 9512 2
Raiffeisen BANK Austria d.d.

Рукописи и фотографије се не
враћају. Текстови и прилози
објављени у часопису представљају
ставове аутора.

ISSN 1334-3467

ЧАСОПИС ЕПАРХИЈЕ
ГОРЊОКАРЛОВАЧКЕ

СВЕТИ САВА ГОРЊОКАРЛОВАЧКИ

• ИЗДАВАЧКА УСТАНОВА МАРТИРИЈА • ГОДИНА XVI • БРОЈ 38 • ДЕЦ 2018 •

Др Радован Пилиповић,
Архив Српске православне цркве (Београд)
**ПРАВОСЛАВНА ЦРКВЕНО-ШКОЛСКА ОПШТИНА
(1912-1914) И СРПСКА БАНКА У ЗАГРЕБУ 1912
ГОДИНЕ**

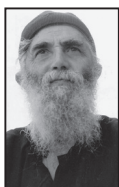
.....СТР. 2

Љубинка Тошева Karpowicz

**ПРИЛОЗИ И ЛЕГАТИ ПРИ ХРАМУ СВ.
НИКОЛАЈА У РИЈЕЦИ**

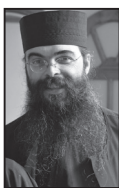
.....СТР. 8

Старац Пајсије Светогорац

О ПРАВИЛНОЈ ИСПОВИЈЕСТИ

.....СТР. 10

Архимандрит Андреј (Конанос)

**О ИСУСОВОЈ МОЛИТВИ: ПЕТ РЕЧИ КОЈЕ
ОТВАРАЈУ НЕБЕСА**

.....СТР. 15

Ћакон Будимир Кокотовић

**АРХИМАНДРИТ СЕВАСТИЈАН (ИЛИЋ)
1795 – 1863 ЖИВОТ И ДЕЛО**

.....СТР. 19

**ВЈЕЧАН ТИ ПОМЕН ОЧЕ ДАЛИБОРЕ
(1976-2018)**

.....СТР. 22

www.eparhija-gornjokarlovacka.hr

АКТУЕЛНОСТИ

*Вијести преузете са интернет
презентације епархије горњокарловачке*

.....СТР. 24

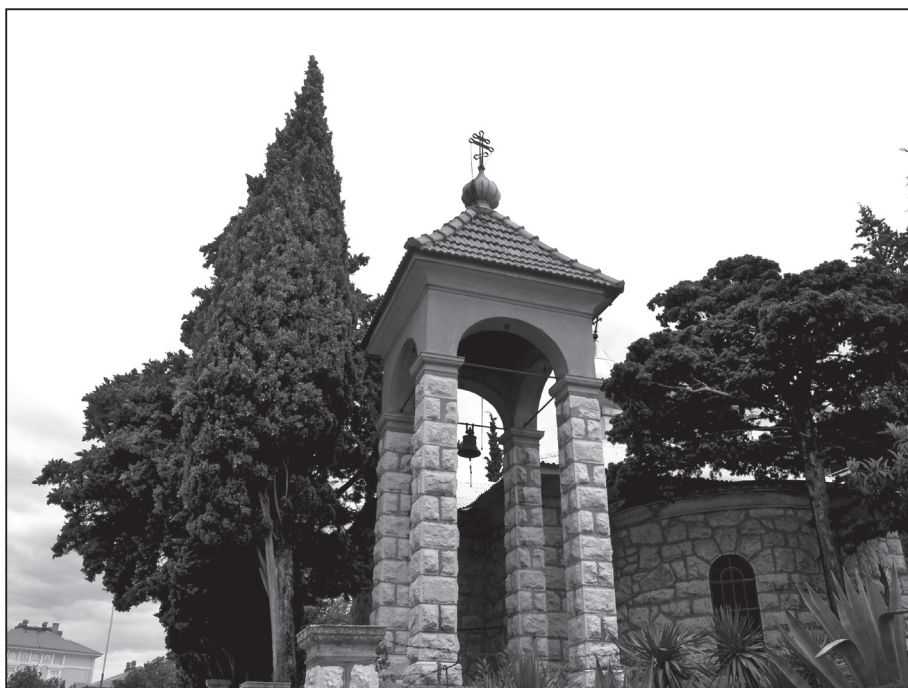
РУСКА ЦРКВЕНА ЕМИГРАЦИЈА НА ПОДРУЧЈУ ЕПАРХИЈЕ ГОРЊОКАРЛОВАЧКЕ 1920–1940. ГОДИНЕ

Сажетак: Аутор расправља феномен верског живота руских емиграната православне вере који су након Октобарске револуције и грађанског рата у Русији, напустили своју домовину и уточиште од бољшевичке власти, са којом се нису слагали, потражили у Краљевини СХС/Југославији. Познато је да је Српска православна црква пружила гостопримство високој јерархији Руске православне цркве која је била део „беле“ политичке емиграције.

Сремски Карловци, центар црквеног живота православних Срба Хабзбуршке монархије

Руски емигрантски талас после 1920. године није мимоишао ни Епархију горњокарловачку, једну од најзападнијих дијецеза (владичанстава, епископија) источно-православне верске хемисфере, у једном континуираном додиру са римокатоличким културним кругом, што је кроз својеврсна прожимања дало нове садржаје историји цркве и религије на поменутом тлу.

Кључне речи: Српска православна црква, руска емиграција, Руска православна загранична црква, руски свештеници, руски храм у Црквеници

Сустрет Српске православне цркве са руском емиграцијом између два светска рата одвијао се на неколико планова важних за обе стране. Руске избеглице које су дошле у Краљевину СХС/Југославију, склонивши се од бољшевика који су у њиховој отаџбини освојили власт, те променили друштвено и државно уређење, стварали су многоструке утицаје на Српску православну цркву.

Узајамне везе и утицаји видели су се у црквеној дипломатији пошто је Српска црква била покровитељ Руске заграничне цркве и по том питању долазила у сукоб, како са Московском, тако и са Цариградском

(Васељенском) патријаршијом. На пољу црквеног учења и академске теологије руски професори су подигли квалитет богословског мишљења и богословске науке код Срба, а на пољу црквене мисије улога руског емигрантског фактора је била још видљивија.

Наиме, руски емигранти, поготово они који су происходили из духовног круга, монаси и свештеници, нашли су погодно тле за наставак свог рада, подржани пре свега од српских црквених власти. Руске избеглице-свештенике ангажовали су у својим епархијама епископи

од 1690. до 1918. године, постао је стетиште свих сабора Руске православне заграничне цркве, почевши од 1921. године. Епархија горњокарловачка, поред осталих епархија Српске православне цркве, као већих црквено-административних јединица, примила је одређени број руских свештеника који су постали активни у српској црквеној служби. Такође, у раду се, на основу архивске грађе посматра изградња и организовање парохијског живота руске колоније у приморском месту Црквеница.

који су били стекли богословско образовање у руским богословским школама – духовним академијама крајем 19. и почетком 20. века. Руска емиграција је историјска тема којом се у новије време бави успешно и хрватска историографија, мада је услед недостатка извора и неприступачности архивске грађе црквене провенијенције ту црквена тематика мање заступљена.¹

Највећи покровитељи руске емиграције у Српској православној цркви били су епископи попут митрополита скопљанског Варнаве Росића (1920-1930)², епископа шабачког Михаила Урошевића (1922-1933)³, епископа битољског Јосифа Цвијовића (1920-1932)⁴, епископа нишког Доситеја Васића (1913-1932)⁵, као и епископа горњокарловачког Илариона Зеремског (1920-1931).⁶

Епископ американско-канадски од 1926. године био је Мардарије Ускоковић који је био свршени ђак Семинарије из Житомира и Петроградске духовне академије.⁷ Викарни епископ моравички (хиротонисан 1936) Платон Јовановић завршио је Московску духовну академију.⁸ Венијамин Таушановић епископ бихаћки (1926-1929), а касније злетовско-струмички (1929-1934), па браничевски (после 1934 до смрти 1957) био је свршени ђак Духовне семинарије из Кишињева.⁹ Кирило Митровић епископ бококторски (1920-1931) завршио је Духовну академију у Санкт-Петербургу.¹⁰ Епископ жички Јефрем Бојовић (1920-1933) завршио је Московску духовну академију са степеном магистра богословља.¹¹ Руски ђак из Московске духовне академије био је епископ злетовско-струмички Серафим Јовановић (1920-1928).¹² Такође, епископ рашко-призренски Михаило Шиљак (1920-1928) је завршио Казањску духовну академију.¹³

Руски ђаци су били и неки млађи епископи, који су били пастири српске „православне

дијаспоре“ као, на пример: викар скадарски (1922-1938) Виктор Михаиловић, ђак руске хиландарске келије Св. Јована¹⁴ и епископи мукачевско-прјашевски Дамаскин Грданички (1931-1938) и Владимир Рајић (1938-1945).¹⁵

Према Уставу Српске Православне Цркве из 1931. године на територији Краљевине Југославије постојала је 21 епархија, а укључујући још 5 у иностранству (Праг, Чикаго, Мукачево, Задар и Скадар) укупно је у сабору без викарних епископа седело 26-оро архијереја.¹⁶ Број руских персоналних кадрова у Српској православној цркви је износио преко 50 %, када се погледају поименице то су били ђаци руских духовних семинарија, тј. дипломци руских духовних академија.

Званичне црквене статистике показују да је укупан број свештеника који су служили међу Србима, дакле који су били примљени у парохијску службу Српске православне цркве, крајем 20-их и почетком 30-их година протеклог века износио приближно 8 %.¹⁷

Епархија горњокарловачка је по Шематизму из 1924/25. године бројала 384.494 православних душа, односно имала је 189 парохијских и филијалних храмова, тј. 149 парохија, али само 114 свештеника и ђакон. По том пребројавању 113 парохија је било попуњено, а 36 је било упражњено.¹⁸ Број упражњених би био још и већи да није било свештеника руских емиграната.

Тамо су, на широком потезу од Велебита до реке Купе, од Лике, преко Кордуна и Баније служили: *Владимир Дилигенски* (Бувача и Радовица), јеромонах *Венијамин Павловски* (Дабар и Јасенак), *Димитрије Извољскиј* (Градац Велики), *Михаило Гутовски* (Сјеничак), *Борис Муљев* (Боројевићи и Комоговина), *Александар Малиновски* (Брђани), *Александар Завески* (Вукошевац), *Павле Вороновски* (Кукурузари), *Александар Волковски* (Старо Село), *Иван Љубарски* (Мазин) и *Сергије Четвериков* (Широка Кула).¹⁹ Такође у Личком Петровом Селу је од октобра 1928. године служио руски

1 Filip ŠKILJAN, *Rusi u Hrvatskoj – u povodu 100. obljetnice doseljavanja Rusa u Hrvatsku*, Zagreb 2014; Tatjana PUŠKADIJA-RIBKIN, *Emigranti iz Rusije u kulturnom i znanstvenom životu Zagreba*, Zagreb 2006.

2 Сава ВУКОВИЋ, Српски јерарси од деветог до двадесетог века, Београд-Подгорица-Крагујевац 1996., 50-52. Иначе, завршио је Духовну академију у Санкт-Петербургу.

3 Исто, 332.

4 Исто, 261-262. Завршио је Кијевску духовну академију.

5 Исто, 175-176. Завршио је Кијевску духовну академију 1904. са степеном магистра богословља 1904. године.

6 Исто, 196-197. Завршио је Московску духовну академију.

7 Исто, 308.

8 Исто, 409-410.

9 Исто, 67-68.

10 Исто, 279-280.

11 Исто, 225.

12 Исто, 442.

13 Исто, 331-332.

14 Исто, 81.

15 Први је завршио Духовну академију у Санкт-Петербургу, а други у Москви. Исто, 149, 91.

16 Закон о Српској православној цркви; Устав Српске православне цркве са спроведеном наредбом Св. архијерејског синода и тумачењима, од Војслава Јањића и Миленка М. Јаношевића, Београд 1932, стр. 64-71.

17 Архив СПЦ, Архивске књиге, бр. 244/1-2, Персонална књига свештенства (Министарство вера – православно одељење). (Даље: Архив СПЦ...). Добар и исцрпан преглед свештеничких кадрова Српске православне цркве, која је имала укупно 2924 свештеника лица почетком тридесетих година 20. века. Од тог броја њих 214 су били руског емигрантског порекла.

18 Шематизам Источно-православне српске патријаршије по подацима из 1924. године, издање Светог архијерејског синода, Београд, 1925, 117.

19 Исто, 99-116.

избегли војни свештеник *Сергије Тројицки*²⁰, имењак славног правника, али се у Лици кратко задржао. Он је због болести „шлагираних руку и ногу” тражио „материјалну помоћ” од патријарха Варнаве, када је био на лечењу у Панчеву.²¹

Из архивских извора се зна понешто и о даљем кретању руских свештеника. Тако је *Павле Вороновски* 1. маја 1926. године прешао на парохију у Јасеновац.²² *Борис Муљев* је 1. новембра 1927. добио канонски отпуст из Епархије горњокарловачке и отишао је у Епархију далматинску на службу у парохију стрмичку.²³ Јеромонах *Венијамин Павловски* 1. јуна 1927. прелази на парохију у Уштицу, оставши у Епархији горњокарловачкој.²⁴

После 1925. године, када је објављен велики шематизам Српске православне цркве, у архивској грађи српске црквене провенијенције налазимо још четворицу Руса, избеглих свештеника од болшевика који су службовали на територији Епархије горњокарловачке. Ради се о следећим именима: *Евгеније Јаржемински* је од 15. јануара парох у Тушиловићу, а 1. јануара 1925. је постао парох у Србу.²⁵ *Михаило Котљаревски* је од 15. октобра 1926. године постао капелан у Војнићу.²⁶ *Михаило Песотски* 1. јануара 1926. добија парохију мазинску.²⁷ *Виктор Пушкин* 1. септембра 1925. добија парохију визићку.²⁸ *Михаило Слуцки* је од 1. маја 1927. са службом у Личком Петровом Селу.²⁹

Руске колоније су, нарочито у првом таласу, одржавале, макар и формално везе са највишом српском црквеном управом. Пример су, свакако, приморске колоније са Јадрана, попут Херцег-Новог и Котора, за којима ће убрзо следовати и Црквеница. Тако су се представници руске колоније из Котора захвалили, преко епископа бококотрорско-дубровачког Кирила за васкршњу помоћ патријарху Димитрију коју су од њега добили априла 1923. године. Управа руске колоније изражава „највећу благодарност за пружену помоћ биједним руским обитељима ове колоније“.³⁰ И чланови руске колоније у Херцег-Новом су писали следећем првојерарху Српске Цркве, Варнави, знајући да он „излази у сусрет свакодневним молбама руских емиграната“, да добију помоћ за дом сирочади који је носио име „Цара Николаја II“.³¹

Руска православна парохија у Црквеници, на хрватском Приморју, настала је брзо захваљујући близини луке Бакар која је била пристаниште руским избеглицама.³² Комитет за подизање руског храма у Црквеници добио је благослов надлежног епископа-дијецезана Илариона од 4/17. јула 1923. године, тј. одобрење „за скупљање добровољних прилога у корист зидања храма“.³³ Александра Хартвиг као председница истог Комитета подигла је своју делатност на ниво више обраћајући се директно патријарху Димитрију: 1. да благослови почетак, 2. да изволи дати одобрење за градњу, 3. да изволи да да дозволу за скупљање прилога у Београду и Архиепископији и 4. да се скупљање прилога прошири на све епархије Српске православне цркве.³⁴ Темељи руске цркве у Црквеници су освештани у јесен 1923. године, како се види из новина.³⁵ Митрополит Антоније

20 Архив Српске православне цркве (Београд), Архивске књиге, бр. 244/3, *Персонална књига свештенства (Министарство вера – православно одељење)*, бр. 341.

21 Архив СПЦ, Београд, Канцеларија патријарха Варнаве (1932), Писмо протојереја Сергија Тројицког патријарху српском Варнави, 12. октобар 1932.

22 Архив СПЦ, Архивске књиге, бр. 244/2, *Персонална књига свештенства (Министарство вера – православно одељење)*, бр. 1165

23 Архив СПЦ, Архивске књиге, бр. 244/2, *Персонална књига свештенства (Министарство вера – православно одељење)*, бр. 1120

24 Архив СПЦ, Архивске књиге, бр. 244/2, *Персонална књига свештенства (Министарство вера – православно одељење)*, бр. 1134.

25 Архив СПЦ, Архивске књиге, бр. 244/2, *Персонална књига свештенства (Министарство вера – православно одељење)*, бр. 1091.

26 Архив СПЦ, Архивске књиге, бр. 244/2, *Персонална књига свештенства (Министарство вера – православно одељење)*, бр. 1100.

27 Архив СПЦ, Архивске књиге, бр. 244/2, *Персонална књига свештенства (Министарство вера – православно одељење)*, бр. 1136.

28 Архив СПЦ, Архивске књиге, бр. 244/2, *Персонална књига свештенства (Министарство вера – православно одељење)*, бр. 8

29 Архив СПЦ, Архивске књиге, бр. 244/2, *Персонална књига свештенства (Министарство вера – православно одељење)*, бр.

108.

30 Архив СПЦ, Канцеларија патријарха Димитрија (1923), П-II (700-1400), Одбор руских избеглица – Котор (Далмација) Преосвештеном Господину владици Кирилу у Котору, 7. априла 1923. године.

31 „Горенаведени Дом освешћен је 21. октобра 1930. године од стране епископа канадског Јосафа, бившег управника гимназије у поменутој колонији, који је био позват за освешћење из Београда, где се је у то време налазио службеним послом из Канаде“. Архив СПЦ, Канцеларија патријарха Варнаве (1931), Управа херцеговске руске колоније, бр. 1240, 10. октобра 1931. године, Херцеговини, Бока Которска, Патријарху Југославије Варнави.

32 Црквеница се тек летимично помиње досадашњим у прегледима руских цркава и црквених општина: *Белоемигранција у Југославији 1918-1941*, том II, приредили др Тома Миленковић и др Момчило Павловић, Београд 2006, 134.

33 Архив СПЦ, Свети архијерејски синод (1923), Православни епископ горњокарловачки, Е. бр. 2430 Е. К. 188 ех 1923 од 4/17 јула 1923.

34 Архив СПЦ, Канцеларија патријарха Димитрија (1923), Комитет за зидање руског православног храма у Црквеници, бр. 10 од 2 августа 1923 године, председница комитета Александра Хартвиг, секретар протојереј Александар Писарин.

35 „Освећење темеља руске православне цркве у Црквеници на

Храповицки није због болести могао да обави освећење новоподигнутог руског храма, па је преко госпође А. Хартвиг замолио да то учини најближи православни српски епископ на чијој се територији налазила Црквеница. Освећење је обавио епископ горњокарловачки Максимилијан Хајдин. Свечаност је била заказана за 21. јануар / 3. фебруар 1924. године.

дипломатске везе и богомоља не прође као слични храмови руске дијаспоре на удару комуниста. Министарство правде је 17. марта 1930. године донело одлуку да се „црква Св. Николе у Црквеници подигнута од стране руских избеглица за њихову потребу има сматрати као њихова својина под именом „Руска православна црква храм Св. Николе у

³⁶ Сачуване су и објављене фотографије са свечаности освећења цркве која је саграђена од камена у периоду јесен-зима 1923/1924. године, практично на Медитерану.³⁷ Руски свештеник из Црквенице обављао је и дужност катихете, на њега су били упућивани и малобројни православни ђаци грађанских школа из Сушака и околине.³⁸

Парохијска црква у Црквеници је од 23. јуна 1925. године на молбу, госпође Александре Хартвиг, била убрајана у својину Српске православне цркве, пошто је било бојазни да се са Совјетским Савезом не успоставе

Црквеници“.³⁹ О томе је био извештен епископ горњокарловачки од кога је тражено накнадно мишљење и извештај, што показује да власти СПЦ нису баш биле расположене за чињеницу сакралног осамостаљивања руских избеглица.

⁴⁰ Касније године ће још више да нагласе поменућу диференцијацију. Посредовањем епископа Максимилијана Хајдина руски свештеник у месту, Димитрије Кутенко, имао је, почевши од 1930. године новчану помоћ од државе.⁴¹ Госпођа Александра Хартвиг,

Јадрану“, *Илустровани лист*, бр. 39, 1923, 11.

³⁶ Архив СПЦ, *Varia* (1924), Епископ дијецезан горњокарловачки, Број 19, Е. Д. ех 1924, патријарху Димитрију, 26. Јануар 1924. године.

³⁷ „Подизање и освећење руске православне цркве у Црквеници (хрватско приморје)“, *Илустровани лист*, бр. 4, 1924, 11.

³⁸ Архив СПЦ, Патријаршијски управни одбор (1936), Патријаршија СПЦ, Бр. 5925/35 / Зап. 140 од 14/1. фебруара 1936.

³⁹ Архив СПЦ, Свети архијерејски синод (1930), Министарство правде – верско одељење, бр. 24846/ XII, 19. март 1930. године.

⁴⁰ Архив СПЦ, Свети архијерејски синод (1930), Син. бр. 869 / зап. 464 од 16/29. марта 1930. године.

⁴¹ Титорство цркве је настојало да се помоћ додељује и у наредним годинама јер свештеник „нема других средстава за свој обстанак, бира не прима, а парохијски приходи сасвим незнатни су, јер се црква налази сред католичког живља“. Архив СПЦ, Београд, Збирка Russica, Александра Хартвиг, тотор цркве Св. Николе у Црквеници на Приморју патријарху Варнави, без ближег датума.

неуморан борац за напредак руске цркве и парохије у Црквеници, писала је патријарху Варнави 26. марта 1936. године да посредује код Министарства саобраћаја да се од магистралног пута до храма уради асфалт.⁴² Епископске власти српске епархије горњокарловачке настојале су и залагале се да Црквеница, руска колонија и парохија, потпадне под српску црквену јурисдикцију. Такви ставови су се могли чути

емиграната у НДХ.⁴⁴

Руска православна црквена општина у Сремским Карловцима, иако се налазила близу више црквене управе и била је у одређеном смислу репрезентативна парохија руске емиграције, није могла да се похвали солиднијим материјалним основама. Протојереј Нил Софинскиј послењих година треће деценије XX века понављао је своје молбе за

од митрополита загребачког Доситеја који је крајем марта 1938. године посетио поменућу (удову) епархију, а тачно 1. априла 1938. године руског свешеника у Црквеници.⁴³

Црквеница је као добро уређена руска православна црквена општина дочекала и владавину Независне Државе Хрватске, с обзиром да је управо на њу, затим Сарајево, Сремске Карловце и Земун, поглавар руске заграничне цркве митрополит Анастасије Грибановски скретао пажњу у сваком будућем регулисању црквеног питања руских

субвенцијама у којима је дословце стајало да му Патријаршијски управни одбор „изволи одредити помоћ ону исту, коју сам и прошле године узимао, дин. 300 јер су материјалне прилике у којима живим такове, да бих без помоћи Српске православне цркве у овим тешким временима остао без коре хлеба“.⁴⁵

Резиме: Епархија горњокарловачка као црквено-административна област Српске православне цркве спадала је у ред српских епископија са већим бројем верника и ширим територијално-јурисдикцијским

42 Архив СПЦ, Канцеларија патријарха Варнаве (1936), Александра Гартвиџ Его Святейшеству патријарху Варнаве, 26-го марта 1936.

43 Интерес Цркве категорички захтева, да се оснује самостална парохија у Црквеници и да се руска црква и руски свештеник у Црквеници ставе под јурисдикцију Српске Цркве: „Његово Високопреосвештенство митрополит загребачки по епархији горњокарловачкој“, *Гласник – службени орган српске православне патријаршије*, XIX, 9 (Београд, 1938), 231.

44 Архив СПЦ, Збирка откупа и поклона (1941), *Председатель Архиерейского Синода Русской Православной Церкви Заграницей митрополит Anastassius*, № 338, 22. jula/4. avgusta 1941, Njegovoj Ekselenciji Gospodinu D-ru Budaku Doglavniku i Ministru Nastavlja i Bogoštovlja.

45 Архив СПЦ, Патријаршијски управни одбор (1941), Молба Нила Софинског Патријаршијском управном одбору од 20. марта 1941. године. Плата Нила Софинског као свештенка Руске цркве износила је месечно 150-200 динара.

пространством. Њен надлежни архијереј, епископ горњокарловачки Иларион Зеремски (1920-1931), који је стекао високо богословско образовање у Русији, био је отворени русофил кога су дотицале невоље руског народа после Револуције 1917. године. Један од начина да се нађе на помоћи руским избелицама, нарочито свештеницима, био је да им понуди службу у неким од упражњених парохија своје епархије. Оскудевање у свештеничком кадру у Српској православној цркви после Првог светског рата делимично је превазиђено ангажовањем новопридошних руских свештеника. У самој Епархији горњокарловачкој је било 113 попуњених и 36 упражњених парохија, према црквено-административном попису из 1924/1925. године. Зна се да је руских свештеника, по том истом попису у Епархији било 11. Даље, на основу архивске грађе, види се тренд пораста ангажовања руских свештеника. После 1925. године у сvezу клира Епархије горњокарловачке примљено је још петорица свештеника руског

порекала. Заступљеност руских духовника у Епархији горњокарловачкој била је и преко просека за територију целе Српске православне цркве, 10 % у односу на 8 %.

Руска колонија у Црквеници је од раних 20-их година чинила кораке да се подигне православни храм који би подмиривао духовне потребе руских људи. Српске црквене власти нису представљале проблем, напротив, помагале су скупљање новчаних прилога за подизање богомоље. На чело Одбора за изградњу храма ставила се одлучна Александра Хартвиг која је контактирала како надлежног епископа горњокарловачког, тако и по многим питањима Патријаршију Српску у Београду, где је код патријарха Варнавe Росића (1930-1937) наилазила на срдчан пријем. Руски храм у Црквеници био је под јурисдикцијом Руске православне заграничне цркве, али је све до почетка Другог светског рата Српска православна црква имала намеру да га потични под своје духовне власти.

ИЗВОРИ И ЛИТЕРАТУРА

Архивска грађа

Архив Српске православне цркве (Београд)

Фондови:

- Свети архијерејски синод (1923, 1930)
- Канцеларија патријарха Димитрија (1923)
- Канцеларија патријарха Варнавe (1931, 1932, 1936)
- Патријаршијски управни одбор (1936, 1941)
- Архивске књиге, бр. 244/1-3, *Персонална књига свештенства (Министарство вера – православно одељење)*

Збирке:

- Russica (1919-1941)
- Varia (1924)
- Збирка откупа и поклона (1941)

Литература

Монографске публикације

- *Белоемиграција у Југославији 1918-1941*, том II, приредили др Тома Миленковић и др Момчило Павловић, Београд 2006 .

- ВУКОВИЋ, Сава, Српски јерарси од деветог до двадесетог века, Београд-Подгорица-Крагујевац 1996.

- PUŠKADIJA-RIBKIN, Tatjana, *Emigranti iz Rusije u kulturnom i znanstvenom životu Zagreba*, Zagreb 2006.

- ŠKILJAN, Filip, *Rusi u Hrvatskoj – u povodu 100. obljetnice doseljavanja Rusa u Hrvatsku*, Zagreb 2014.

- *Закон о Српској православној цркви; Устав Српске православне цркве са спроведбеном наредбом Св. архијерејског синода и тумачењима*, од Војслава Јањића и Миленка М. Јаношевића, Београд 1932

- *Шематизам Источно-православне српске патријаршије по подацима из 1924. године*, издање Светог архијерејског синода, Београд, 1925, 117.

Чланци

- „Његово Високопреосвештенство митрополит загребачки по епархији горњокарловачкој“, *Гласник – службени орган српске православне патријаршије*, XIX, 9 (Београд, 1938), 231-232.

- „Освећење темеља руске православне цркве у Црквеници на Јадрану“, *Илустровани лист*, бр. 39, 1923, 11.

- „Подизање и освећење руске православне цркве у Црквеници (хрватско приморје)“, *Илустровани лист*, бр. 4, 1924, 11.

ПРИЛОЗИ И ЛЕГАТИ ПРИ ХРАМУ СВ. НИКОЛАЈА У РИЈЕЦИ

А/Приложника и прилога који нису евидентирани

1. Шакабент Арсеније бл. (?1746-1796) Ријека, ктитор Храма св. Николаја у Ријеци и трговац

У свим пописима имовине Православне општине ријечке, пада у очи да нема нити једног податка да је иза себе Арсеније Шакабента ишта оставио православној општини, аико је био можда најважнији ктитор и личност која се толико ангажовала око добивања дозволе за итградњу цркве. Осим тога, Арсеније Шакабента је био заступник из Ријеке на Темишварском сабору 1790.

Арсеније је био шесто дете од укупно деветоро деце Андрије Јовановића Шакабенте, брата српског патријарха Арсенија Јовановића Шакабенте.(IV). И отац Арсенија, Андрија Шакабентба, био јен свештеник. Свештенички чин је добио 1737.године и био протопрезвитер иришки..

Племићку диплому патријарх Арсеније IV Јовановић је добио 1746 од Марије Терезија у знак захвалности што је наговорио Србе јужне Угарске да учествују у рату против Турака 1736-1739.

Ријечки трговац Арсеније пл. Шакабент био је, дакле, не само племићког порекла и као такав уписан у Сремској жупанији, већ је био блиским крвним сродством повезан с православним свештенством у Монархији.

У Ријеку је дошао међу првим српским досељеницима, тако да се као власник куће, што је било право које су уживали ретки појединци у Ријеци, налази на првом попису из 1785/87 године, мада му је име погрешно уписано као "Сабент". У истом попису је наведено да живи у својој кући бр.46 са својом породицом.

Због свог племићког статуса и црквених веза, Арсеније Шакабент је био не само најцењеније личност међу Србима Ријеке, већ и централна фигура православне заједнице.Истицао се разноврсним и несебичним радом, посебно око изградње цркве, те је његов потпис на бројним документима из тог доба.

Био је први отац чије је дете уписано у књигу крштених. Следећих година је уписао још три ћерке и четири сина.Његов најстарији син рођен 1786. у Ријеци, постао је настојатељ манастира Месић (1829-1852).

Арсеније Шакабент је располагао највећом новчаном сумом спремног одмах за инвестиције - 11.000 форинти. Имао је своју лађу на Дунаву и трговао на широком простору од Угарске, до Дубровачке републике и Анконе у Италији, која је тада била извозна лука Ватиканске државе.

Лично је од владике Петра Петровића добио позив да присуствује Темишварском сабору као представник племства.Лично је интервенирао код митрополита Стратимировића да (тада већ) новосадски трговац и његов шурак Сава Вуковић, добије аустријско племство.

После његове смрти (запис 24. Матичне књиге умрлих) више се не помиње нити једно лице с истим презименом, па се може закључити да су се чланови породице одселили.

У арахиву Српске православне црквене општине у Ријеци нема тестаментa Арсенија Шакабенте па се може помислити да је умро изненада.

Умро је убрзо након Темишварског сабора 1796.године у 48-ој години живота.

Међу бројним документима Православне општине нема помена како се поступило с новцем, како с кућом у његовом власништву.Вероватно су то обавили Теодор (Тодор) и Алексије(Алекса) Вуковићи као његови најближи сродници.

Б/ МЕЛИСИНО ГЕОРГИ, гроф' (?- 1832 Ријека)

Гроф Георги Мелисино био је, током свог жњицота, централна личност православне општине у Ријеци. Из података у књизи крштених и венчаних, произилази да Георги Мелисино већ 1797 живи са женом на Ријеци. Она је католикиња (Тереза) и нема је нити у књизи умрлих.

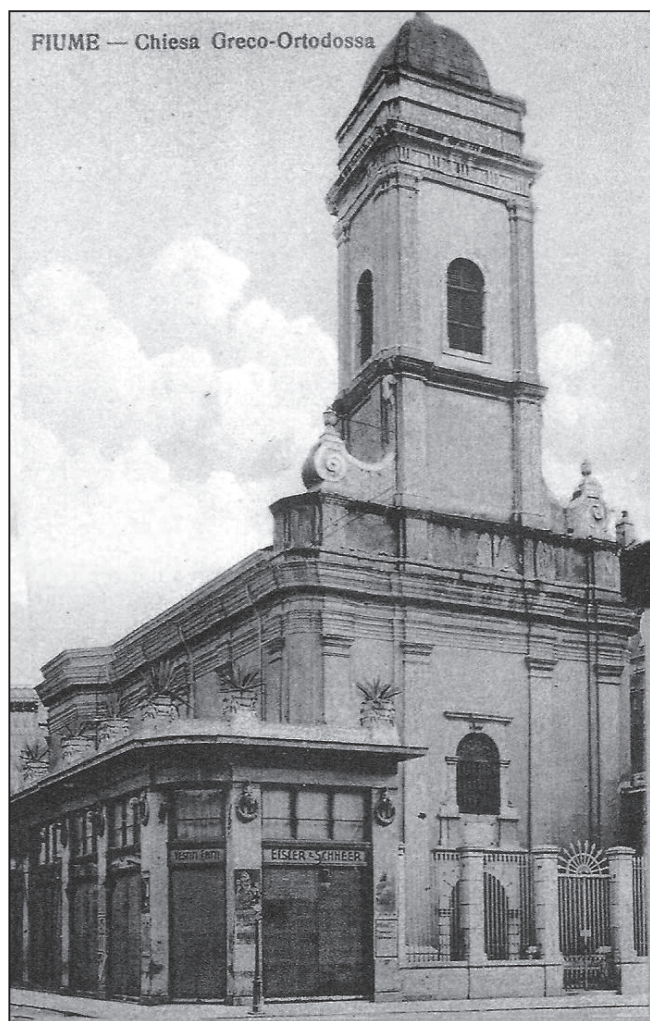
Све до 1811. поред имена Мелисино не стоји никаква титула. Тек 1811 када су успостављенњ *Илирске провинције*, односно француска управа у овим крајевима, Георги Мелисино фигурира

као вицеkonzул Русије. У Царској конзуларној агенцији

(Imperiale Russa Agenzia Consolare), али и тада му се уз име дописују и разне титуле од стране свештеника.

Рецимо парох Павле Поповић га 1820., дакле након пропасти Наполеона и укидања *Илирских провинција* уписује као "konzула Русије", а у књизи венчаних као „советник Россијски“. Судају према титули „кавалир“, Георги Мелисина је био војно лице, тим пре, што је, након смрти, дакле постхумно, преко konzула Русије добио Орден св. Ане III ступња који се давао за војне заслуге.

У књигама венчаних и крштених, од 1827 Георги Мелисина добија титулу "вицеагент

konzула триестинског", а од 1831 "кавалир тростиски", од 1832 само "*кавалир*". Иако је порема његовој присутности у матичним књигама био у блиским везама са ријечким Србима, изменајује да у њима није поменуто да је он гроф, што је била претпоставка за добијање статуса „кавалир“ и за орден св.Ане.

Из ових података несумњиво произилази да је Георги Мелисина био вицеkonzул руског konzулата у Риједи, гроф, војно лице, док из

других извора сазнајемо да је био власник фабрике дувана у Риједи или само руски повереник у тој фабрици што је, поред осталог, био разлог за честе контакте са ријечким Србима који су ову сировину допремали из Војводине.

Његова ћерка Екатерина, рођена у Риједи 1797, удала се 1816 за Емануела Будисављевића, тада капетана *Огулинске регименте*.

Георги Мелисина је умро у 78. Години живота, након Арсенија Шакабенте и Теодора и Алексија Вуковића, Србима с којима је најближе сарађивао.

Две године пре своје смрти написао је тестамент. Ријечкој православној општини завештао је легат од 100 форинти. Тестаментом је завештао портрете војних личности (или војсковођа), сребрну лампу из свог стана, новац за школу и сиромаше.

Грчкој православној општини у Трсту, граду из ког је дошао за konzула у Риједу, завештао је исто 100 форинти и сребрну лампу. Та је лампа на попису имовине у Трсту., док је у Риједи нема, па се поставља питање како то да тестаментом завештане ствари и новац нису на списку имовине православне општине.

Разлог томе је вероватно што је Георги Мелисина за извршитеља тестамена именовао ријечног патриција и адвоката Iginia Scarpi (Идџија Скарпу), који се на ту тему дописивао са његовим сином - Михајлом, који је тада био на служби као кадет у Русији. Из преписке између Михајла Мелисина и Скарпе се може закључити да су били у поријатељским односима..

Тестамент Георги Мелисина је интригантан у оном свом делу у којем он грофу Антонију Мајлату од Секеља (Antonio Majlath od Szekelya – тада саветнику у Краљевском савету мађарског намесништва у Риједи, оставља „у знак сећања“ повећу суму дијаманата.

Ова несумњива чињеница нас ставља пред целим низом хипотеза.

Наиме, све личности које се спомињу у тестаменту, били су припадници масонерије. Масон је био адвокат Скарпа, масон је био и гроф Антонио Мајлат.

Адвокат Скарпа је припадао француској масонерији у доба *Илирских провинција*, а Антонио Мајлат је припадао породици која је била активан члан војног реда грофа Драшковића *Strict Observance*.

Вероватно је то био разлог да чланови ријечке *Православне општине* никада нису сазнали за легат Георги Мелисина, чији се тестамент, у препису, данас налази у *Државном архиву Ријеке*, нити су, изгледа, добили портрете војних личности који су тестаментом били завештани.

О ПРАВИЛНОЈ ИСПОВИЈЕСТИ

Превијајмо своју рану

– Старче, када ми се деси да паднем у духовној борби, ја се успаничим.

– Не бој се. То је борба, а у борби се задобијају и ране. Оне се лече исповешћу. Видиш, и у рату војници који су рањени у борби одмах одлазе лекару, тамо им превијају ране, па здушно настављају да се боре. Осим тога, војници на тај начин стичу искуство и боље се чувају, како поново не би били рањени. Исто тако и ми, када задобијемо ране у својој борби, не треба да се бојимо, већ да потрчимо духовнику, да му покажемо своју рану, да добијемо духовне лекове и опет наставимо добар подвиг[1]. *Зло је када се не трудимо да нађемо страсти, те страшне непријатеље душе, и не боримо се како бисмо их уништили.*

– Старче, неки људи не иду на исповест из усрђа. Кажу: „Можда поново учиним исти грех. Зашто онда то да исповедам? Да би ми се свештеник ругао?“

– То није у реду! То је као да рањени војник каже: „Пошто рат још није завршен, зашто бих превијао рану?“ Али ако је не превије, исквариће, па ће и умрети. Ти људи можда стварно не иду на исповест из усрђа, али на крају тиме сами себе упропаштавају. Видиш, ђаво се користи и даровима којима је Бог обдарио човека. Ако исповешћу не очистимо своју душу када паднемо и испрљамо се, јер мислимо како ћемо опет пасти и испрљати се, само додајемо блато на старо блато и после је тешко очистити га.

Неопходност исповести

– Старче, преподобни Марко Подвижник каже: „Онај ко има знање и познаје истину, исповеда се Богу, не кроз сећање на оно што је раније учинио, него трпљењем невоља које Га постижу.“[2] Шта он тиме хоће да каже?

– Да човек треба да чини и једно и друго.

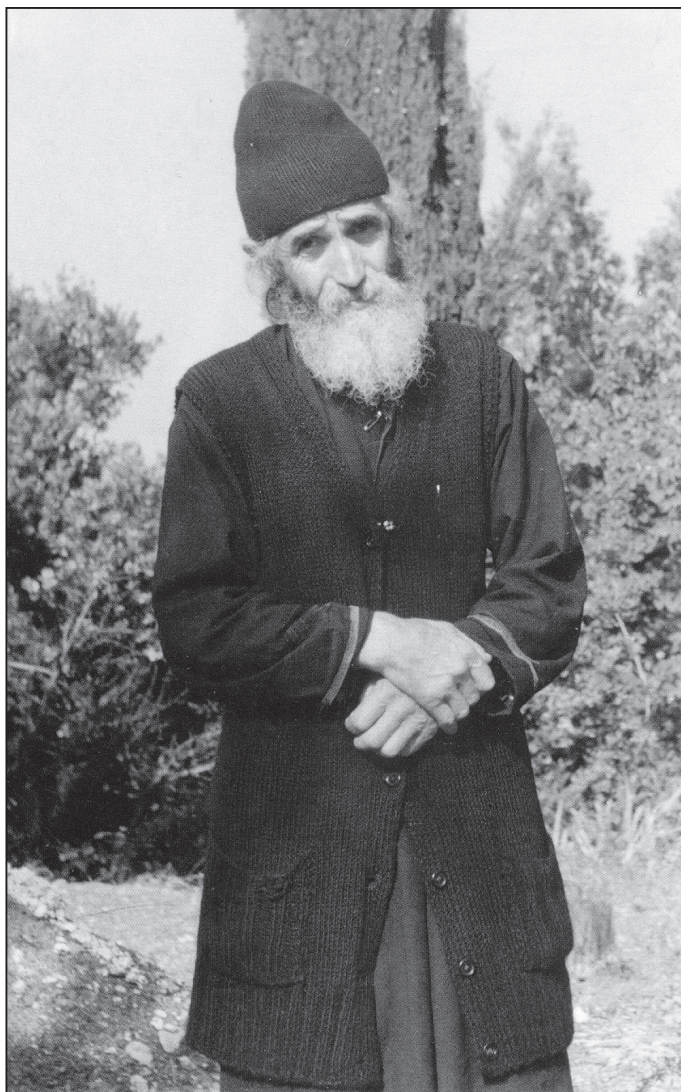
Да се верник исповеда духовнику, а пре тога да се са смирењем исповеди Богу у молитви, разобличујући самог себе: „Боже мој, погрешао сам, ја сам такав-и-такав.“ Али у исто време он осећа и тугу, која се налаже на њега као лек. Светитељ не каже да се не треба исповедати Богу и духовнику, и да је довољно само трпети

невоље. Шта значи – исповедати се? Зар то не значи – отворено објављујем оно што је у мени? Ако је у теби нешто добро, хвали Господа[3], односно – прослави Бога. А ако је у теби нешто лоше, исповедај своје грехе.

– Старче, да ли човек који се први пут исповеда, треба духовнику да каже све о свом ранијем животу?

– Први пут треба да пред духовником изнесе једну општу исповест. Баш као што болесник који оде у болницу износи лекарима историју своје болести. Он, примера ради, каже: „Имао сам неку болест на плућима, али је то сада прошло; извршена ми је операција са општом“ – или – „локалном анестезијом...“ Исто тако, на првој исповести човек треба да покуша да

духовнику изнесе и детаље из свог живота, па ће духовник тако наћи духовну рану како би је исцелио. Често се дешава да један ударац на који није обраћена пажња, касније има озбиљне последице. Када човек први пут оде на исповест, имаће да изнесе духовнику, рецимо, сто грехова. Други пут ће имати сто десет грехова, јер ђаво подиже већу борбу против њега, будући да се исповедио и покварио му посао. Трећи пут ће можда бити сто педесет грехова, али ће се временом тај број непрестано

смањивати, све док човек не пође на исповест са незнатним бројем грехова.

Правилна исповест

– **Зашто понекад ми не улазимо у неопходну борбу за наше исправљење, иако нас савест изобличава?**

– То може да се деси због неког прелома у души. Ако се човек успаничи због некаквог искушења, он жели да се бори, али није расположен, нема душевне снаге. Тада треба да се исповешћу изнутра доведе у ред. Исповешћу човек стиче утеху, укрепљује се, и благодаћу Божијом поново у себи налази одважност да се бори. Ако се не доведе у ред, њега могу да сколе и друга искушења, и када се тако жалостан сломи још више, он почиње да се гуши помислима, да очајава, а после више уопште не може да се бори.

– **А ако се то често дешава?**

– Ако се то дешава често, човек треба да се и често доводи у ред, да отвара своје срце духовнику и тако поново стиче одважност за борбу. А пошто се доведе у ред, треба да упали духовни мотор и да крене у прилежну и постојану борбу како би најурио онога коме овде није место.

– **Старче, шта је разлог томе када не осећамо потребу за исповешћу?**

– Можда не пратиш себе? Исповест је Света Тајна. Треба да одеш и да просто изнесеш своје грехе. Шта мислиш – које грехе? Ти ниси тврдоглава? Немаш у себи егоизма? Ниси нечим повредила сестру? Не осуђујеш? Па кад ја одем на исповест, о чему говорим? „Разгневио сам се, осуђивао сам...“, и духовник ми прочита разрешну молитву. Али, и ситни греси имају своју тежину. Када сам отишао да се исповедим код старца Тихона[4], нисам имао да му изнесем неке озбиљне грехе, па ми је он рекао: „Песак је то, синко, песак.“ Ситни греси се скупљају и стварају гомилу песка, али та гомила тежа је од једног великог камена. Човек који је учинио неки велики грех, непрестано мисли о њему, каје се и смирава. Ти имаш много ситних грехова. А ако упоредиш услове под којима си ти одрасла, и услове под којима је одрастао човек који је учинио тај велики грех, увидећеш да си ти гора од њега. Осим тога, труди се да на исповести будеш јасна. Није довољно да човек каже: „Завидим, гневим се...“, већ треба да изнесе свој конкретан пад, како би стекао корист од исповести. Када је у питању неки тежи грех, као што је лукавство, треба да кажеш и шта си мислила и како си поступила. У супротном – ругаш се Христу. Човек који не исповеди истину духовнику и не

открије свој грех, како би духовник могао да му помогне, самоме себи наноси велику штету, као што болесник наноси велико зло своме здрављу када сакрије болест од лекара. А када човек изнесе себе пред духовником онаквог какав јесте, тада духовник може боље да га упозна и да му боље помогне.

Осим тога, човек који је некеме учинио неправду или је некога повредио својим држањем, треба прво код њега да оде, да смирено затражи опроштај и помири се са њим, а после да исповеди свој пад духовнику, како би добио разрешење тог греха. Тако долази благодат Божија. Ако човек каже свој грех духовнику, а пре тога није тражио опроштај од онога кога је повредио, он неће моћи у души да осети мир, јер се није смирио. Једино у случају када је човек кога је повредио умро, или не може да га нађе јер је променио место боравка, а он нема његову адресу како би га замолио макар и преко писма за опроштај, али жели да то учини – тада му Бог опрашта грех, јер види његово настројење.

– Старче, а шта ако ми замолимо некога за опроштај а он нам не опрости?

– Тада треба да се молимо да му Бог смекша срце. Али понекад Бог неће да помогне да том човеку смекша срце, јер ако би нам он опростио, могли бисмо поново да паднемо у тај исти грех.

– Старче, када човек учини неки тежак грех, постоји ли случај у коме он не може тај грех да исповеди одмах?

– Зашто би га остављао за касније? Да се укисели? Колико више задржаваш неку трулу ствар, она све више трули. Зашто би чекао да прође месец-два, да оде код духовника на исповест? Треба да иде што пре. Зар би чекао да прође месец дана да би почео да лечи отворену рану? Не треба чекати тренутак када ће духовник имати више времена, како би нам посветио више пажње. Тај грех треба на брзину одмах рећи, а после, када духовник буде имао времена, треба отићи за нешто више, на разговор, и томе слично.

Није потребно много времена да духовнику даш слику о себи. Када савест дела како треба, човек у две речи може да изнесе духовнику слику свог стања. Али када је у човеку збрка, он може да прича много а да тиме ништа не каже о себи. Ето, приметио сам да ми неки људи пишу читаве свеске, двадесет-тридесет страница извештаја, ситним словима писаних, и још неколико страница постскриптума... А све то што пишу могли су да сместе на једну једину страницу.

Оправдавајући себе на исповести, отежавамо своју савест

– Старче, када човек исповедајући неки грех не осећа онакав бол какав је осећао након што је учинио тај грех, да ли то значи да он нема право покајање?

– Ако је прошло неко време од када је учинио тај грех, рана је залечена, па зато и не осећа исти бол. Оно на шта треба да пазимо јесте да се на исповести не самооправдавамо. Када одем на исповест и кажем, на пример: „Разгневио сам се“ – мада је човека на кога сам се разгневио требало и добро ошамарити, не износим ту чињеницу, како духовник не би почео да ме оправдава. Човек који се на исповести самооправдава нема мира, ма колико био несавестан. Самооправдање којим се користи на исповести постаје бремене за његову савест. А онај ко има истанчану савест, па преувеличава своје грехе и добија од духовника велику епитимију – осећа неизрециву радост. Постоје људи који се, ако украду, примера ради, једно зрно грожђа, осећају као да су узели неколико корпи грожђа и непрестано мисле о свом греху. По читаву ноћ не спавају, све док се не исповеде. Има и таквих који се самооправдавају, и иако су украли и гомиле корпи, кажу да су узели само један грозд. Знате ли какву божанску утеху осећају они људи који не само што се не самооправдавају, већ и преувеличавају своје сићушне грехе, узнемиравају се и много пате због неког незнатног преступа? Ту се и види божанска правда и како добри Бог узвраћа човеку.

Приметио сам да људи који смирено разоткривају своје грехе пред духовником и унижавају се, блистају, јер примају благодат Божију. Један демобилисани официр ми је веома скрушено испричао шта је учинио као осмогодишње дечак: Узео је од једног малишана лопту, задржао је код себе те ноћи, и сутрадан је вратио. Говорећи о томе, плакао је јер је ожалостио ближњег. Када су га демобилисали, потражио је све оне које је ожалостио за време службе, чак и оне које је ожалостио обављајући своју службену дужност, и затражио од њих опроштај! То је на мене оставило јак утисак! Сву кривицу преузео је на себе. Он сада живи на селу, делећи милостињу. Служи и своју остарелу, деведесетпетогодишњу мајку, која је готово непокретна и прикована за постељу. Пошто је бринући о њој принуђен да види њено тело, мучи га помисао: „Када је Хам, видевши наготу свог оца, био кажњен[5], шта ја да очекујем...?“ Непрестано је плакао. Лице му је било просветљено. Колико ме је само поучила његова скрушеност!

– Старче, може ли човек да преувеличава своје грехе са намером да духовнику покаже како истанчано дела на себи?

– То је друга ствар. Ту се човек горди својим „смирењем.“

После исповести

– **Старче, да ли је оправдано када неко после исповести осећа тежину?**

– Зашто би осећао тежину? Једном правилном исповешћу све се старо брише. Отвара се нова бележница. Долази благодат Божија која потпуно мења човека. Смућење, озлојеђеност и напетост нестају, а долазе тишина и мир. Та промена је толико приметна чак и од споља, да сам рекао неким да се фотографишу пре и после исповести, како би се и сами уверили у ту промену набоље, јер се на лицу изображава унутрашње духовно стање. Свете Тајне Цркве чине. Приближавајући се Богочовеку Исусу Христу, човек се обожује и потом зрачи, а благодат Божија га открива људима.

– **Дакле, Старче, човек после искрене исповести одмах осећа радост?**

– Не увек. Можда не осетиш одмах радост, али мало-помало она ће се родити у теби. После исповести потребно је од све душе спознати себе. Да се осећаш попут човека коме је опроштен дуг, па из усрђа осећа благодарност према свом добротвору, и да му је дужник. Благодарим Богу, али истовремено живим као што каже псалм: *Јер ја знам преступе своје, и Грех је мој једнако преда мном*, [6] како се не би одважила да поновиш исту грешку.

– **Старче, негде сам прочитала да ће нас демони мучити у другом животу и за једну једину неисповеђену помисао.**

– Пази, када се човек каје и духовнику изнесе оно чега се сећа, без настројења да нешто сакрије од њега, ту је тачка – демони немају власт над њим. Али ако свесно не исповеди неке грехе, мучиће се у другом животу због њих.

– **Старче, да ли је то исправно постављање када човек поново мисли о гресима своје младости и мучи се због њих, иако их је већ исповедио?**

– Ако осећа скрушеност због младалачких грехова и исповедио их је, нема разлога да се мучи, пошто му их је Бог опростио у тренутку када их је исповедио. После тога не треба да чепрка по старим гресима, нарочито онима који су телесне природе, јер може задобити тешке озледе. На пример, за време борбе падне једна бомба близу неког војника, али Бог га сачува, те бомба не експлодира. Када се борба заврши, војник пронађе ту бомбу која није експлодирала и почне знатижељно да је загледа, и на крају одлети у ваздух; али не у борби, већ након ње.

Повећење у духовника

– **Старче, да ли је у питању егоизам када**

се неко много трза и пада у жалост зато што га је духовник изгрдио због неког пропуста?

– У суштини, има ту и егоизма. Ако се трза по Богу, имаће и утеху, а и напредоваће јер ће се потрудити да то више не чини. Треба духовнику да изнесе своје потешкоће, помисли, падове, и са радошћу да прихвати и благо и строго држање, јер он све чини из љубави и бриге за напредак његове душе.

– **Старче, а шта ако не прихватам његову грдњу или примедбу?**

– Ако не прихваташ, нећеш се ни исправити. Они који не прихватају примедбе чак ни од људи који их воле, остају неотесани, и сами себе чине духовно неупотребљивим. Страдају као даске које не прихватају столарску ренду, како би једног дана од њих постао намештај – завршавају у бетону или на грађевинској скели, па их газе и прљају блатом, док их не баце у ватру, па тако на крају пропадају.

– **Старче, како треба да поступи човек који се не слаже са духовником у вези са неким проблемом?**

– Да једноставно и смирено каже своју помисао. Заиста је потребно да човек буде веома обазрив у избору духовника, како би могао да има поверења у њега и да би био сигуран у његово руковођење.

– **Старче, дали користи да човек инсистира на свом мишљењу када он проблем види другачије од духовника?**

– Не, јер он не зна шта се крије иза овог или оног мишљења за које он сматра да није у реду. Јер да би схватио шта се крије иза једног поступка његовог духовника, духовник можда треба, примера ради, да му изнесе исповест неког другог човека. А зар је дозвољено говорити о туђим исповестима? Свакако – не. Рецимо, неко се договорио са духовником да се виде у то-и-то време, али баш тада је дошао и човек који је имао помисли да изврши самоубиство, и духовник је позвао прво њега на разговор. Онда овај почиње да мисли: „Позвао је прво њега, значи мене он презире.“ Али како духовник да му каже да је тај човек стигао дотле да иза себе има неуспео покушај самоубиства? Ако му то објасни, уништиће, упропастиће оног другог. А ако се овај први и саблазни или дигне нос, ипак неће доћи до неког већег зла. Једном приликом су се тако саблазнили и неки људи који су дошли овде, у моју келију. Баш тада се ту нашао и човек кога су сродници са великом муком успели да наговоре да дође и да поразговара са мном. Примео сам га са великом радошћу. Загрлио сам га, дао му бројаницу, иконице... Ови други су се увредили. Рекли су: „Нама, Старче, ниси поклонио толику пажњу.“

А тај јадник је био неки развратник. Знао сам детаље из његовог живота. Од мене је отишао као потпуно други човек. Па нека су се они људи саблазнили и хиљаду пута! Нећеш ваљда да уништиш човека само зато да би некоме дао објашњење неког свог поступка?

Правилан однос према духовнику

Један духован човек, желећи некоме да помогне, трудиће се да га веже за Христа, а не за себе. Ако му пође за руком да то учини, радоваће се, а овај други ће се подвизавати Христа ради. Тада и један и други имају плату, и све иде својим током. Али када човек који се подвизава гледа како да удовољи ономе ко се потрудио да га веже за Христа, односно занима се тиме да ли ће неки његов поступак да узнемири или обрадује Старца, а не тиме како ће на тај његов поступак гледати Христос, тада он не радује ни човека који му је помогао, ни Христа, а ни он сам нема никакве користи од свега тога, јер не прима божанску помоћ. Односно, његови поступци не само што не радују ни Христа, ни духовника, већ они ни њему самом не помажу да превазиђе неку тешкоћу. Рецимо, једна сестра поје и размишља: „Можда добро појем? Да ли ће Мати бити задовољна?“ Е, од тога нема никакве вајде. Али ако поје ради Христа, све тече како треба: и певаће добро, и Мати ће бити задовољна.

– **Старче, да ли је човек крив ако није добро разумео оно што му је духовник рекао?**

– Пази, ако није разумео зато што је желео да од духовника чује оно што ће њега успокојити, па му је ум сав био погружен у ту жељу – крив је. Има људи који своју вољу хоће да учине „вољом Божијом.“ На пример, човек пита духовника нешто у вези са неким својим проблемом, а притом има на уму решење које би га успокојило. Духовник му каже шта му ваља чинити, а овај схвати тако као да му је духовник рекао да поступи баш онако како је хтео и он сам, па са радошћу поступа по својој вољи, и још мисли да тиме извршава послушање. А када га духовник после пита: „Зашто си тако поступио?“ овај му одговара: „Зар ми ниси ти сам рекао да тако поступим?“

Али у неким случајевима не треба ни буквално схватити оно што је духовник рекао. Нешто може да буде и ствар начина изражавања. Испричаћу вам један догађај како би вам то било јасније. Нека четрдесетпетогодишња професорка, која је иначе имала и децу, упетљала се са својим шеснаестогодишњим учеником. Младић је отишао од куће и почео да живи са њом. Када је његов отац дошао у моју келију и изнео ми свој бол, рекао сам му да у погледу тог проблема поступи онако како

му каже његов духовник. Сироти човек отишао је код духовника, а после је поново дошао код мене. Тога дана имао сам неку делегацију из Васељенске Патријаршије, па због тога њега нисам могао да примим. Рекох му: „Поступи онако како ти је духовник рекао.“ Хвала Богу што ипак није отишао, него је остао да ме чека. Искористио сам неколико тренутака да поразговарам са њим, и тада ми он рече: „Старче, одлучио сам да убијем ту жену, јер ми је то рекао мој духовник.“ „Стани мало, добри мој човече, пгга ти је тачно рекао духовник?“ на то ћу ја. „Рекао ми је: ‘Ту жену би требало убити’! Схватате? Духовник је рекао: „Ту жену би требало убити!“, да би изразио своје негодовање, а не зато што је заиста мислио да је треба убити! Од тада никоме не говорим: „Поступи онако како ти је рекао духовник“, већ га питам шта му је духовник рекао...

– **Старче, може ли човек затраживши од духовника помоћ, истовремено да предложи и решење тог проблема?**

– Па какву онда помоћ тражи? Друго је то да своје мишљење смирено изнесе духовнику као помисао – уосталом, то је и дужан да учини – а друго је када инсистира на томе да је његово мишљење исправно. У том случају човек не напредује. То је као када би неко отишао код лекара и рекао: „Дај ми тај-и-тај лек.“ Болеснику користи послушност лекару, а не указивање на то коју врсту лека он њему треба да препише. То није ствар укуса, као код хране и слаткиша, када човек може да каже: „Хоћу баклаву, или кадаиф[7].“ Лекар зависно од болести препишује болеснику и одговарајуће лекове.

Извор: www.svetosavlje.org

[1] 1. Тим. 6, 12.

[2] „Добротољубље“ 1. том, Свети Марко Подвижник, „О онима који мисле да се оправдају делима „, Манастир Хиландар, 1996, стр 399.

[3] Види Пс. 106, 1.

[4] Види Старац Пајсије Светогорац, „Света Гора и Светогорци“, стр. 21-46.

[5] Види Пост. 9, 20-27.

[6] Пс. 51, 3.

[7] Колач од ситних резанаца који обавијају фил од лешника и ораха.

О ИСУСОВОЈ МОЛИТВИ: ПЕТ РЕЧИ КОЈЕ ОТВАРАЈУ НЕБЕСА

Господе Исусе Христе помилуј ме! Избројте! Ту је само пет речи. Исусова молитва садржи пет речи, али тих пет речи провешће те по пет континената на земљи, пет речи ће раширити Небеса по свој дужини и ширини света; пет речи ће те поставити пред Престолом Божијим; пет речи унеће у тебе Христа и учинити те блиским Њему. Архимандрит Андреј (Конанос)

Господе Исусе Христе помилуј ме! Данас би желео да прозборим о тој молитви. И не просто то: данас би желео нешто још смелије – да ми изговоримо ту молитву, да не говоримо само о њој, а у исто време – зашто да не? – и узнесемо је.

Уколико можеш, тамо где си овог тренутка, изговарај је. Уколико ти не радиш нешто што потребује твоју свецелу усресређеност, онда је изговарај у себи. Пробај.

Господе Исусе Христе помилуј ме! Понављај је много пута, јер можда неко није добро чуо, а неко не зна како се молити том молитвом, или зна њену дужу варијанту: Господе Исусе Христе, Сине и Речи Божија, помилуј ме, грешнога! Други је произноси кратко, а неко говори само: Господе помилуј! – трећи само: Исусе, помилуј ме – а четврти произноси само: Исусе мој! А ти реци, шта год хоћеш, и реци то како год хоћеш, довољно је само изговарати то име, да би се оно урезало у твом срцу – име Господа нашега Исуса Христа.

Сада, када ти слушаш, теби није тешко изговарати у себи ту молитву, тако да би она текла потоком, а када се емисија заврши и продужиш радити своје свакодневне послове, ти је и онда постојано произноси.

Она је изузетно силна. Свети Козма Етолски је саветовао да је творимо. Било куда да је он ишао и било где да се заустављао, због тога јер се њој научио на Светој Гори Атонској, у Манастиру Филотеју, где је живео, он је говорио људима:

И ви изговарајте молитву. Узмите бројанице, оне нам не служе за то да бисмо уз кафу убијали време са њима, јер сваки чворић на бројаници означава реч. И каква се пак реч произноси у тој молитви? Име Господа

нашега Исуса Христа. Када призиваш име Господа, то ти зовеш Самога Христа к себи. Сила те молитве је огромна. Ми не апсолутизујемо ни једну молитву, међутим апсолутизујемо молитву као такву, а пре свега – Личност, ка Којој се узноси молитва, нашег Христа, који је Апсолутно Добро, Који јесте све.

Христос је све, а молитва – то је поуздан, директан, моћан, прекрасан пут, благодарећи коме се ти здраво прилепљујеш ка Христу, и сједињујеш са Њим. Молитва сједињује човека са Христом, и зато ми говоримо да она поседује веома велику силу. Свака молитва. Ти реци шта год хоћеш, како год хоћеш, но само говори Христу. Хоћеш изговарати „Оче наш“? „Цару Небески“? Псалме Давидове? Молебни канон Пресветој Богородици? Акатист Богородици? Све је то добро, не само Исусова молитва и те речи: Господе Исусе Христе помилуј ме ...

Ето, ја опет то рекох. Шта, теби је тешко то слушати? Но, нека теби то не буде тешко. Нека теби не буде тешко слушати име Христово, име свога Творца, Саздаатеља, Онога, Ко је заволео тебе и за тебе умро, Који и сада промишља о теби и Који је одмах уз тебе, Ко се брине о теби и може ти дати решење за све твоје проблеме. Све, што тебе занима, сва решења усредоточена су у Тој Личности, у Исусу Христу. Нека ти не буде тешко слушати име Христово, говорити Њему, волети Њега.

То је веома моћна молитва! У „Настолној књизи духовних савета“, у оној књизи где се говори о чувању пет чула, то јест о томе, како да се човек заштити и духовно бдије над пет својих чула, свети Никодим Светогорац говори: „Саветујте људима у свету, верујућима, да они изговарају Исусову молитву. Она није само за монахе, већ за све“[1].

Свима нама би било добро да творимо ту молитву, и добро би било знати да у човеку који седи преко пута тебе и слуша те, јесте општа тачка додира са тобом – у њему је име Самога Господа и та општа љубав која нас обједињује. Ето, ми за Њега говоримо, и данас ми Њему говоримо, Исусу Христу, и понављамо: Господе Исусе Христе, помилуј ме!

Монасије изговарају цели дан. У крајњој мери, добар монах, да би био истинским монахом, није дужан бити „монахом“ тј. усамљеним, већ је дужан да увек буде у друштву – у друштву молитве, а пре свега молитве Исусове. Он је обавезан да свагда носи бројанице у рукама, а пре свега – у срцу. Сваки чворић – то је жудња, сваки чворић – то је љубав, сваки чворић – то је приношење, славословље, призивање тог светог и свемогућег имена, имена Господњег.

Монах се цели дан моли.

Куда ти идеш? – говорио је неко иноку на Светој Гори, видевши, да тај излази из манастира, не узевши са собом бројанице. – Зар се војник отправља у рат без оружја? Где ти идеш без својих бројаница? То твоје оружје – бројанице, увек држи у рукама, да би молитва из руку прешла у ум, а из ума у срце. Потом отпада неопходност и за бројаницама, и ти ћеш окушати неизречена и јединствена искуства.

Хајде, рећи ћу ти понешто, јер ипак нисам заборавио? Шта ниси заборавио? Нисам заборавио, да говорим људима који живе у свету. Данас ја не говорим монасима. Знам, да сам се помало опустио, и ти, наравно, мислиш, што ... Не-не, ја ово говорим теби и о твојим проблемима. Знам да имаш своје проблеме: расходи, беба, болест, сваковрсни брачни проблеми. Понеко се нечему спрема, понеко о нечем машта, понеко живи са својом болом и радошћу, са разним својим проблемима. У свакога своје, и ето већ понеко од вас говори:

Прошли пут ти си нам добро говорио о актуелним, нашим, савременим питањима, која нас тиште. А шта сад? Ти ћеш нам говорити о Исусовој молитви, умној молитви, која је одређена за монахе? Какве везе то има самном?

Има. То има везе и са тобом, јер је то начин увести Христа у твој живот, овде и сада. Управо стога што је твој живот многодимензионалан, у њему је пуно брига, ти си распопућен и

раздељен, од јутра до вечери дужан си обавити много послова и не успеваш урадити бар нешто за Бога, помолити се како следује. Зато и постоји та молитва, која се назива монолога, што значи, да она садржи једну реч, један израз, једну кратку реченицу, коју, уколико би је рекли и малом детету – свега пет речи! – то би их и оно научило.

На тај начин ти се фокусираш. И немаш никаквих оправдања, као што некада говориш:

– Ја желим да се помолим, али не успевам. Не знам шта да кажем. Немам шта да кажем на молитви.

Имаш шта да кажеш! Спремаш ли ти храну? Твори молитву! Мешаш ли храну у посуду? Сваки пут када промешаш кашиком, говори: Господе Исусе Христе, помилуј ме. И док спремаш храну, унутар тебе улази Божија благодат, улази свецело благоухање тог имена,

улазе животворни сокови тог имена.

Исусово име је пуно животворних сокова, благослова, сила. Ова молитва је веома моћна. О, када би се ми њоме молили, када би смо ми живели њоме и наслађивали се осећајем Христовог присуства, док је творимо!

Знаш ли шта значи постојано произносити нечије име? Говорити стално: Господе Исусе Христе, помилуј ме, призивати неког да би он пришао к теби? Када ти на пример кажеш: „Исусе мој!“, „Пресвета Богородице, помози ми!“,

„Свети Анђеле!“, „Свети Нектарије!“ – зар они неће доћи? Доћи ће.

Када ти некога зовеш по имену, то име изражава присуство и живи осећај тога кога ти зовеш. Рећи ћу теби ово и са супротне стране, са тамне стране: магови, да би извршили своје врачање, призивају имена злих духова. Они такође призивају имена, и зли духови долазе. Тако и Господ, када призовеш Бога, када призовеш име Христово, Он долази тамо где си ти. Када је код тебе било какав проблем и ти говориш: „Исусе мој! Госпoде Исусе!“ – и зовеш Њега, тада Христос долази.

Овога нема мало, тога је сасвим много – да бисмо ми данас прозборили о тој тајни, каја нам приближава тако узвишеног Бога, тако близу нама. Уколико Христос дође тамо, где си сада ти, у твоју собу, и она се напуни Његовог присуства, ти ће схватити да поред тебе нису само кревет, сто, кухиња, посуде, телевизор и све што тамо имаш, већ је поред тебе и са тобом Неко Други. Ко је то? Онај, Кога си позвао.

Постоји у Старом Завету таква заповест, где Бог говори: „Пуди пажљив! Не изговарај узалуд име Господње!“[2] – то јест не поштујући, не уважавајући, не љубећи, не „обожавајући“ Бога. Како се каже: „очисти најпре уста, пре него произнесеш име Божије“.

Страшно је изговарати Његово име. Зашто? Зато што Његово име – то је Његово присуство: ти призиваш Христа, и Он долази. То је изузетно велико. Он долази. Само размисли: да би у тебе ушао Христос, када ти Њега призовеш.

Он Сам говори ово:

Пре него Ме призовеш, Ја ћу теби

говорити. Ти ћеш Ме позвати, и Ја ћу ти рећи: ево, Ја сам дошао! Шта желиш? Реци ми, шта хоћеш, да би Ја то урадио за тебе. И ти говориш Њему:

Госпoде Исусе Христе, помилуј ме! Ето шта. Ја желим да ме Ти помилујеш. Ми можемо рећи много тога о молитви, но, на жалост, све то није наше, све је туђе. И ако би смо ми творили молитву, тада не би радили емисије о молитви, већ би живели њоме, и не би говорили о њој, већ би уносили молитву, и благодат молитве би се ширила свуда, без да смо ми урадили емисију. То је оно чиме се занимају монаси на Светој Гори, то је оно, чиме су се бавили велики светитељи, који су говорили веома мало, у сили. Говорили су другима само и само о добром и нису желели излазити из те насладе, коју су окушали, и из тог великог жртвовања човечанству. Знај, када се ти молиш Исусовом молитвом, ти веома помажеш свету: ти пуниш свет Анђелима, Божијом благодаћу, небеском милошћу.

Да ти кажем то помало грубо? Ми смо дубоко покривени мраком, сви ми, и не знамо много о нашој Цркви. О, када би смо ми знали, који хлеб у себи садржи то, што ми називамо умном молитвом!

Свети Никодим Светогорац се обраћа ка Христу у „Акатисту Исусу Христу“ и постојано говори: „Исусе мој! Исусе мој!“ – а затим говори Христу разне ствари. Он каже:

Исусе, благодарим Теби, што си ме удостојио великог доброчинства и дара умне молитве. То је нешто велико, то је велико искуство.

Ти говориш:

Но, ми не можемо учинити много у свету. У праву си. Но, ево сада ти слушај, а потом ћеш отићи нешто радити и можеш се при том помолити. Мислиш, Бог то неће ценити? Уради, оно мало што можеш у овом животу.

То је добро дело – призвати име Исусово. Уколико обратимо пажњу, увидећемо да и на Светој Литургији чинимо то постојано – говоримо: „Господе, помилуј!“ За вишњи мир и спасење душа наших, Господу се помолимо – и две речи: „Господе помилуј!“

Боже, помози нам! Дај нам Твоју милост! Смилуј се над нама! Помози нам! Дај нам оно што је свакоме на потребу! Помилуј нас! Имаш ли бројанице? Ти их не носи са собом, бећ их држи у руци. Ти их уништи, доведи их у лоше стање, истањи их до нити, али само – пази – да то нико не би приметио. Када ти држиш бројанице и молиш се, онда сте само ти, Бог и твој духовник дужни знати о томе. Шта ти радиш, како радиш, да ли си нешто осетио, плачеш ли, имаш ли минуте умиљења, боговиђења, осећаја Божијег присуства, осећаш ли да излазиш из овог света и преживљаваш ли оно, што ми је пре неки дан рекла једна старица ...

Молила сам се и рекла: „Узми ме, Боже, да би ја умрла! Желим да овај час умрем!“ Тог тренутка рекла сам: „Пусти ме да умрем!“ Али све то не треба бити видно. Све то дужно је да се дешава у тајности. Исусова молитва – то је тајна и скривена молитва, она је – љубавно искуство, и, као и свака љубав, она се окуша у скривеним просторима човекове душе.

У души постоји скривена соба, постоји врт у дубини, који је намењен само за Бога. Ту не треба улазити више ништа, нико не треба знати шта ми чинимо, само наш духовник и Бог. Бројанице не треба показивати, оне нису за демонстрацију, не за шепурење, нису за то да бисмо од себе правили великане, а, како се каже, када се молиш, уђи у клијет своју, и затворивши двери твоје, помоли се Оцу твоме, Који је у тајности; и Отац твој који види тајно, узратиће ти јавно.[3]

Помоли се у тајности, стави у свој ум, дубоко у своју душу, урежи унутра то име: „Исусе мој, Христe мој“ – то је најбољи печат, а после се не бој. Неки питају, шта ће бити са Другим Доласком, са антихристом, са печатима. Наш печат нека буде то име, да би ти њега урезао у своје срце, у уму, у својој души.

Говори у себи: „Исусе мој, Христe мој, Боже мој, Господе мој“, – само не фоормално, не технички, не систематски, не хладно, не монотono, не као да испуњаваш неки метод или тактику, већ дај своје срце, зато што молитва

захтева срце, молитва захтева љубав, она захтева силну жељу, захтева људе заљубљене у Христа, у истину, у светитеље, у Цркву, у Небески свет.

Ето тако стоје дела. Данас ми говоримо о тешким стварима, међутим како смо рекли – хајде да урадимо оно мало што можемо у овом свету. А да ли је то тако тешко урадити, то о чему смо ми сада говорили са вама?

Ова молитва је веома моћна, независно од тога, да ли си ти то разумео. То јест, уради нешто и ти, ти, који немаш времена прочитати Шестопсалмије, прочитати Молбени Канон, ти можеш постојано говорити молитву Исусову. Је ли то тешко? Да, шта је у томе тешко – рећи: Господe Исусе Христe, помилуј ме?

А остало – о умиљењу, о осећају Бога ... Да ли ћеш ти осетити када приђе Божија благодат, или не, то није твоје, већ од Бога. То ће дати Бог, када он зажели, и како зажели и колико зажели. А ти, међутим, можеш ...

Ти имаш уста? Имаш. Имаш језик? Имаш. Рећићу, међутим, и друго: чак и ако си нем, имаш ли ти ум? Имаш ли срце, постоји ли у теби душа? Ето, та душа је и дужна говорити. Та душа треба да се разледи, јер је замрзла као глечери који се сада, међутим, такође топе. И они се топе! Како онда душа да се не растопи? Ево од тог имена, она ће мало по мало, да се разледи.

То име је тако врело, тако пламено, тако преузвишено, да растапа било који лед. Исусе мој, Христe мој, Творче мој, Боже мој! – то је највећа и најмоћнија молитва!

УПУТНИЦЕ:

[1] Погледај: https://azbyka.ru/otechnik/Nikodim_Svjatogorets/o_hranenii_chuvstv/. У руском преводу књига се зове „О чувању чула“, и датог исечка у њој нема. Но, преподобни Никодим много говори о Исусовој молитви у књизи „Невидљива борба“, и њој је тамо посвећена читава 51. глава. Видети линк: (<http://pravbeseda.ru/library/index.php?page=book&id=596>).

[2] Погледај: Исх. 20: 7; Друга. 5: 11.

[3] Мт 6,6

Са руског језика превео: игуман Петар (Драгојловић)

Извор: www.pravoslavie.ru

АРХИМАНДРИТ СЕВАСТИЈАН (ИЛИЋ) 1795 – 1863

ЖИВОТ И ДЕЛО

Архимандрит гомирјски Севастијан (Илић), рођен је у Старом Бечеју, 13. августа 1795. године, у богатој трговачкој породици. Његови родитељи Филип Илић и Ката рођ. пл. од Ђулинац, били су угледни становници Сенте. На крштењу је добио име Самуило. Основну школу и четири разреда гиманзије завршио је у Сенти, а Учитељску школу са одличним успехом у Сентадреји 1815. године. У периоду од 1815 до 1818. године радио је као учитељ у Сомбору, а по личној молби прешао је 29. септембра 1818. године на учитељско место у Сегедин. На позив Црквене општине карловачке, примио се 1. априла 1819. године учитељевања у Карловцу. Доласком у карловачку школу, почео је да уводи правопис Вука Стефановића Караџића са којим је био у живој преписци. У граду је отворио своју продавницу књига, ради растурања српских књига у народу. Својим радовима врло рано је пришао омладини, у жељи да се идеја чисте народне књижевности што брже развије у Војној крајини.

Архимандрит шишатовачки Лукијан (Мушицки) администратор Епархије горњокарловачке, саветовао је Самуила Илића да на место учитеља поднесе оставку, што је и урадио 1. децембра 1828. године.

Оставши удов, Самуило је примио монашки постриг из руке Епископа Лукијана (Мушицког) у манастиру Шишатовац 17. децембра 1828. године добивши име Севастсијан. Епископ Лукијан, поставља га 1. јануара 1829. године за конзисторијалног бележника, а 3. јануара положи свечану заклетву. За непуна два месеца Севастијан пролази кроз чинове, ђакона, протођакона, јеромонаха а од 7. марта 1829. године, Епископ Лукијан га је причислио гомирском братству. Митрополит карловачки Стефан (Стратимировић) упозорио је Епископа Лукијана да журба у напредовању Илића није опортуна. Будићи да је Севастијан био образован, знајући језике (латински, немачки и мађарски) дуго је био епископски сарадник и поверљива особа, особито у рачунским ставрима. За

професора клирикалне богословске школе у Карловцу постављен је 1830. године, а убрзо је изабран и за члана Епархијске конзисторије 8. фебруара 1831. године. За администратора манастира Гомирја постављен је 19. јуна 1831. године, а већ наредне године изабран је за настојатеља манастира и произведен у чин игумана.

Као добар економ, игуман Севастијан финасиски је помагао Епископа Лукијана у његовим просветним и културним пројектима. Нажалост, манастирске финасије су ослабиле, тако да је дошло до сукоба између Епископа Лукијана и игуман Севастијана. Јован Суботић у својим списима Севастијана је назвао Лукијановим „финанц министром“, оптуживши га да је свештеницима делио парохije за новац. Епископ Лукијан када је чуо Суботићеве гласине о Севастијану, наредио је да се одмах спроведе под стражом у Сремске Карловце, карловачком митрополиту. Како је цео случај био намештен и неоснован, игуман Севастијан се вратио у свој манастир Гомирје. Несугласице су трајале све до изненадне смрти Епископа Лукијана (Мушицког) 1837. године.

Након смрти Епископа Лукијана, игуман Севастијан је мирно отпочео свој конструктивни рад на добру манастира. Од 1842. до 1846. године, он је темељено обновио манастир Гомирје о чему сведочи мермерна полоча на манастиру. Како је манастир лежао на каменом тлу, игуман Севастијан је огромним трудом дао да се довуче много земље у манастирски круг и засадио га дрвећем, те је манастир био као у каквом парку. Због пчеларсва доносио је из разних страних земаља многобројно медоносно биље, које је гомирском меду давало посебно пријатан мирис. Колико је тај посао волео види се по том што је био члан Баварског вртларског друштва у Фрауендорфу.

За труд на обрнови манастира, воћњака, манастирске шуме и унапређење манастирске библиотеке, Епископ горњокарловачки Евгеније (Јовановић), произвео је игумана Севастијана у чин архимандрита 1846. године.

Још на почетку своје просветне каријере, архимандрит Севастијан набавио је преко јеромонаха Генадија (Мамуле) 1826. године из Далмације два рукописа „Буквице“ од Доситеја Обрадовића, коју је штампао у Карловцу 1830. године. Од самог доласка у Карловац, он се бринуо за унапређење школства и куповао је ђацима књиге за поклон. У народу је ширио

књиге и сакупљао претплатнике за нова издања. Дописивао се са Вуком Караџићем и осталим јужнословесним културно – просветним радницима свог време (Симом Милутиновићем Сарајлијом, Јоакимом Вујићем, Димитријем Давидовићем и многим другим). Уживао је симпатије Хрвата римокатолика, од којих су му многи захваљивали што их је научио ћирилицу.

Архимандрит Севастијан активно је учествовао и у политичком животу и као

посланик у хрватском Сабору. Био је 1848. године председник одбора за Војну крајину. Одржаво је везе и дописивао се са баном Јелачићем, војводом Стеваном Шупљикцем и многим другим угледним људима из политичке сцене оног времена. Када је 1848. године, бан Јелачић на саборској седници молио да се сакупе прилози за издржавање војске, великаши

и богати чланови Сабора су се одазвали високим сумама новца. Архимандрит Севастијан, немајући новца, скинуо је са себе златан ланац и крст и предао га сакупљачу говорећи: „Слатко ми је за мили род и дом лишиити се свог украса“. Посланици су овим гестом до суза били ганути, а бан Јелачић је устао и свима се обратио речима: „Ако ико икада, то је овај пречасни господин показао да је вредан носити овај крст. Зато Вам га, господине враћам, а место њега полажем педест дуката, које ћете ми вратити онда када будете имали“.

Свестан своје популарности, нарочито у лаичким круговима, архимандрит Севастијан није могао да избегне амбицију да постане Епископ. Године 1851. на наговор политичких власти сакупља потисе за свој епископски избор, због чега је премештен из манастира Гомирја у манастир Хопово на Фрушкој гори, 4. септембра 1853. године. На растанку са

манастиром Гомирјем, написао је у стиховима врло леп опроштај са манастиром у ком је оставио две и по деценије свога плодносног рада.

Архимандрит Севастијан у манастиру Хопово уредио је собу Доситеја Обрадовића, о чему „Србски дневник“ (бр.5 од 14.01.1864.) доноси чланак о изгледу ове собе „Осим подигнутог узвишеног лика, наводе се сада, том приликом унесени и следећи ликови: Цар и

Царица, патријарх Јосиф Рајачић, Карађорђе, Сава Текелија, генерал Зорић (у прочељу са северо-западне стране). С десне стране кад се уђе: митрополит Стратимировић, Јован Рајић, владика Миоковић, архимандрит гроф Бранковић, владика Ђорђевић, владика Јован Јовановић, владика Живковић, новинар Павловић (Јован). С леве стране: митрополит Ненадовић, владика црногорски Петар, митрополит Путник, владика Видак, владика Мушицки, владика и митрополит Станковић, Евгеније Јовановић владика, архимандрит Севастијан Илић, који је око тога дела трудио се. Други ред испод ових великих лукова: Стеван Немања, Стеван Првовенчани, Милутин Урош краљ Дечански, кнез Михаило, хајдук Вељко и други.“

Године 1854. архимандрит Севастијан изабран је за члана Архидијецезалне конзисторије, а 1859. године изабран је за почасног члана Матице српске. Био је носилац Ордена Франца Јосифа са лентом.

Архимандрит Севастијам умро је мирно у манастиру Хопово, 1. марта 1863. године и сахрањен је у манастирској порти са јужне стране храма, а наспрам гроба је постављена плоча.

У свом времену, архимандрит Севастијан (Илић) био је један од најпознатијих људи и књижевника. Није се радило о вредности његових радова толико, колико о јавном раду и публицијету. Био је радо приман у све савремене часописе и листове. Зато, када је мирно умро у Хопову то је била права национална жалост, како се наводи у „Србском дневнику“ (за 1863. год.)

Књижевни рад архимандрита Севастијана (Илића):

Архимандрт Севастијан писао је своје књиге, претплаћивао се и растурао српске књиге разних аутора као повереник. У Карловцу је 1830. године према рукопису објавио књигу Доситеја Обрадовића „Ижица“ или „Буквица“. Писао је оде по угледу на Епископа горњокарловачког Лукијана (Мушицког), сакупљао је пословице, од којих је део објављен а део је остао до данас у рукопису. Архимандрит Севастијан био је сарадник *Летописа Матице српске*, *Србском народном листу*, *Бачкој вили* и *Седмици*.

Необјављени радови архимандрита Севастија, који се налазе у рукопис су: „Погледи човека вообште“, „Човек сматра намјеренија других људи“, „Весела сеоска игра“, „Сентанције“, „Пословице“, „Глава I о Богу“, „Оглавленије пословица“, „Обшти говори“ и „Пословице на српском, немачком и мађарском језику“.

Објављени радови:

„Евгенију Јовановићу, епископу горњокарловачком“ (Летопис МС књ.50, стр.82, за 1840.год.)

„Севастијан Милошу“ ода (Летипис МС, књ.50, стр. 93, за 1840. год.)

„Вртар и дете“ поема (Летопис МС, књ. 51, стр. 79, за 1840. год.)

„Пахомију Јовановићу“ ода (Летопис МС, књ. 52, стр. 54, за 1840. год.)

„Севастијанови надписи“ песме (Летопис МС, књ. 54, стр. 102, за 1841. год.)

„Трпеније“ песма, превод са немачког (Летопис МС, књ. 54, стр. 105, за 1841. год.)

„На тананајку Николе Боровића“ (Седмица, година I, стр. 145, за 1852. год)

„Марија Чарнојевић“ Историјска новела, превод (Седмица, 1853, година II, стр. 221-282)

„Луција Анеја Сенеке писмо 79 на Луцилија“ (Седмица, 1855., година IV, стр. 293)

„Писма Самуила (Севастијана) Максимовог Илића упућена Вуку Стефановићу Караџићу“ (Вукова преписка књ.IV, стр. 293, Београд 1910.)

„Ода Стефан Станковићу...“, Карловац 1837. год.

„Ода Јосифу Рајачићу...“ Нови Сад 1842. год.

„Писмо Јосифу Миловуку“ (Вукова преписка књ.IV, стр. 745, Београд 1910.)

„Карловац и Карловци“ песма (Србски народни Лист, година VII, стр. 374, за 1842. год.)

„Спомен Сави Текелији...“ (Србски народни Лист, година VII, стр. 383, за 1842. год.)

„Севастијанова љептица“, басна (Србски народни Лист, стр. 336,344 и 351, за 1841. год.)

„Севастијан к Теодору Павловићу“ песма СНЛ стр. 377, за 1841. год.

„Отворено писмо Уредништву“ СНЛ стр.209, за 1841. год.

„Севастијанова љептица у народно скровиште“ песма СНЛ, стр.161 за 1843. год.

„Пословице“ Беч 1820. год, стр. 27.

„Отворено писмо Петру Јовановићу о илирству“ СНЛ стр. 209, 1840. год.

„Генетлијакон... Мојсију од Миоковићу“ Беч 1825. год.

Вјечан ти смомен, блаженства достојни, оче и брате наш Далиборе!

ВЈЕЧАН ТИ ПОМЕН ОЧЕ ДАЛИБОРЕ (1976-2018)

На празник Светог Јефрема Сирина, 10. фебруара 2018. године, у поподневним часовима, након краће и тешке болести, упокојио се у Господу протопрезвитер-ставрофор Далибор Танасић, парох костајнички.

Протопрезвитер–ставрофор Далибор Танасић рођен је 13. 2. 1976. године у Доњем Вакуфу. Основну школу „Немања Влатковић“ завршио је у Доњем Вакуфу (1982–1990), потом уписује Богословију „Света Три Јерарха“ у манастиру Крки (1990–1995). Његово Преосвештенство епископ далматински г. г. Фотије рукоположио га је у ђаконски чин 23. 3. 2001. године у храму Светог Арханђела Михаила у манастиру Крки, а у презвитерски 24. 3. 2001. године у храму Успења Пресвете Богородице у Шибенику. На парохију кореничку постављен је 16. 4. 2001, а разрешен 1. 4. 2013. године (Одлука Е. бр. 116/13). На парохију грачачку постављен је 16. 4. 2001, а разрешен 20. 11. 2004. године (Одлука Е. бр. 84/04). На парохију доњелапачку је постављен 16. 4. 2001, а разрешен 28. 9. 2005. године (Одлука Е. бр. 401/05). На парохију госпићку постављен је 16. 4. 2001, а разрешен 1. 4. 2013. године (Одлука Е. бр. 116/13). На парохију костајничко–дубичку постављен је 1. 4.

2013. године (Одлука Е. бр. 115/13). Чином протопрезвитера одликован је 24. 7. 2007. године (Одлука Е. бр. 396/07), а правом ношења напрсног крста 29. 4. 2015. године (Одлука Е. бр. 147/15). Добитник је Споменице Свете српске Лавре Хиландар. Био је члан црквеног суда Епархије горњокарловачке. Са супругом Радојком (рођ. Ковач) имају ћерке Николину (2001) и Ђурђину (2007).

Након представљења у Господу, свештенство и народ опростили су се од свог брата и оца Далибора, те је његово тијело превезено у Жабаљ, гдје ће почивати до другог доласка Господа нашег Исуса Христа. У истом мјесту свој даљи живот ће наставити и његова породица, а за чије потребе и нормалан даљи живот и рад прикупљана је финансијска помоћ за куповину куће породици Танасић. Овом приликом Епархија горњокарловачка у којој је покојник дао свој несебични допринос служећи Богу и народу, као и његова породица, желе да се захвале свима који су помогли куповину породичне куће у Жабљу.

Давати милостињу односно саживљавати кроз помоћ оне коме је потребна, превазилази и молитву и пост, јер онај ко даје ближњем даје самом Богу. Зато се молимо Господу дародавцима кроз њихову жртву Бог подари Царство Небеско:

Дародавци:

Епархија горњокарловачка, свештенство и црквене општине архијерејских намјесништава плашчанског и карловачког, односно Епархије горњокарловачке; Епископ бихаћко-петровачки Сергије и свештеници из генерације оца Далибора; свештеници сусједних парохија (Епархија бањалучка); свештеник Младен са парохијанином Гораном из Ирске; протопрезвитер Милидраг

Стокановић; Општина: Хрватска Костајница, Суња, Плашки и Кикурузари; Парохијани костајничке и кореничке парохије у мјесту боравка и у расијању, верници мјеста Чукур и ријечке парохије, самостан св. Антуна из Костајнице, КУД Крајина из Београда, КУД Кордунаши, Основне Школе: Хрватска Костајница и Дубица, Илија Брадарић са верницим из Америке, Мирослав Мркшић, Светозар Данчуо, Дејан Вукобратовић из Коренице, Никола из Млакве – Словенија, Мирићи из Швајцарске, Илија Обрадовић начелник општине Доњи Лапац, Сања Лукић, Георгије Дурман из Костајнице, Младен Кисин, Велимир Стојнић, Мирослав Бурнаћ, Миодраг Љубенковић са Чукура, Мишо Кнежевић, Мића Петровић, Ранкица Марељ, Михајло и Михаела из Београда, Владо из Бихаћа, Милутин Боројевић каменорезац из Српске Костајнице, Дана Симић, Мирко Џебро са Чукура, Стево Кнежевић из Доње Велешња, радници Тропика, Томислав Кроло, браћа Растовић из Срба, Велибор и Богданка Трбојевић из Ријеке, Жељко Мандарић, Марио Вучић из Коренице и многи други чија имена су записана у књизи вјечности.

**Немогуће је, апсолутно је немогуће
без милостиње стићи макар и до
врата Царства Небеског. (Свети Јован
Златоусти)!**

АКТУЕЛНОСТИ са интернет презентације епархије горњокарловачке

Седница Епархијског управног одбора

| 15/02/2018 |

Према указаној потреби, а на основу члана 149. Устава Српске Православне Цркве, Председник Епархијског управног одбора Епархије горњокарловачке, Епископ горњокарловачки г. Герасим, дана 30. децембра 2017. године сазвао је редовну седницу у канцеларији Епархијског управног одбора Епархије горњокарловачке у владичанском двору у порти Саборног храма у Карловцу.

На поменутој седници разматрана су текућа питања из живота и рада Епархије горњокарловачке, Црквених општина и подручних парохија, а такође и пословање Епархијског управног одбора у претходном периоду, као и смернице рада у наредном периоду за 2018. годину.

По окончању заседања, председник је закључио рад седнице захваливши се присутнима на одазиву и учешћу у раду одбора.

Недеља тридесета по Духовима

| 15/02/2018 |

У недељу, 31. децембра текуће године, када наша Света Црква прославља успомену на Светог мученика Севастијана, у Саборном храму Светог оца Николаја Мирликијског у Карловцу, служена је Света архијерејска Лиургија.

Евхаристијским сабрањем началствовао је Његово Преосвештенство Епископ горњокарловачки г. Герасим, уз саслужење, свештенства Саборног храма, протонамесника Горана Славнића, протонамесника Предрага Сушића, јереја Дарка Дугоњића и ђакон Будимира Кокотовића.

По окончању сабрања Епископ Герасим је поучио вернике о прочитаном одломку из Јеванђеља, које говори о родослову Господа нашег Исуса Христа, и честитао свима присутнима успомену на Светог мученика Севастијана.

Бадње вече у Саборном храму у Карловцу

| 15/02/2018 |

„Христос се рађа – славите! Христос с небеса – у сусрет му изађите! Христос на земљи –

узнесите се! Певај Господу сва земљо! У весељу пој народе! – Јер Он се прослави.“

Верници града Карловца и околине, су на Бадње вече испунили Саборни храм Светог оца Николаја Мирликијског делећи радост једни са другима и чекајући један од највећих хришћанских празника – Божић.

Празнично вечерње богослужење, служили су протонамесник Предраг Сушић, јереј Дарко Дугоњић и ђакон Будимир Кокотовић.

Одмах после вечерњег богослужења, протонамесник Предраг Сушић, прочитао је Божићну посланицу Патријарха српског г. Иринеја и свих архијереја Српске Православне Цркве, након чега је свештенство Саборног храма нашим најмлађим верницима – деци, уручили поклон пакетиће а верном народу бадњаке.

Празник Рођења Христовог у Саборном Светониколајевском храму у Карловцу

| 15/02/2018 |

„Рождество Твоје Христe Боже

наш, возсија мирови свјет
разума, в њем бо звјездам
служашчи, звјездоју учасуја,
тебје клањатисја солнцу правди,
и Тебе вједјети с висоти востока,
Господи слава Тебје.“ (Тропар
гл. 4)

Његово Преосвештенство
Епископ горњокарловачки
господин Герасим началствовао
је 7. јануара 2018. године, на
радосни празник Рождества
Господњег – Божић,
евхаристијским сабрањем
у Саборном храму Светог
оца Николаја Мирликијског
у Карловцу, уз саслужење
свештенства саборног храма:
протојереја Милидрага
Стокановића, протонамесника
Горана Славнића,
протонамесника Предрага
Сушића, јереја Дарка Дугоњића
и ђакон Будимира Кокотовића.

Верници града Карловца
испунили су ову карловачку
светињу, а велики број њих
приступио је Светој Тајни
причешћа. Божићну посланицу
Архиепископа пећког,
Митрополита београдско-
карловачког и Патријарха
српског г. Иринеја и свих
архијереја Српске Православне
Цркве, упућену свештенству,
монаштву и свима синовима
и кћерима наше свете Цркве,
прочитао је протојереј
Милидраг Стокановић.

Епископ г. Герасим је беседећи
по окончању сабрања честитао

верном народу данашњи
празник, зажеливши сваковрсна
добра и напредак у свим делима
у част Богомладенца Христа,
радосним поздравом: Мир
Божји – Христос се роди!

Прослава Светог Саве у Карловцу

| 15/02/2018 |

У суботу, 27. јануара 2018.
године, када наша Света Црква
прославља успомену на Светог
Саву Првог Архиепископа
српског, у Саборном храму
Светог оца Николаја
Мирликијског у Карловцу,
служена је света архијерејска
Литургија. Евхаристијским
сабрањем началствовао је
Његово Преосвештенство
Епископ горњокарловачки
г. Герасим, уз саслужење,
свештенства Саборног храма,
протонамесника Горана
Славнића, протонамесника
Предрага Сушића, јереја Дарка
Дугоњића и ђакон Будимира
Кокотовића.

У вечерњим часовима у
препуној свечаној сали Зорин
дом у Карловцу одржана је
десета јубиларна Светосавска
академија, на којој су
учествовали драмски глумци:
Борис Пинговић, Свежана
Савић, Ненад Стојменовић,
Марија Круљ и Предраг
Милетић у извођењу драмског
приказа „Слике из живота
Владике Николаја“. Академији

су присуствовали Његово
Преосвештенство Епископ г.
Герасим, жупан Карловачке
жупаније проф. Дамир Јелић,
представници државне Управе и
града Карловца.

Упокојио се у Господу проторезвитер-ставрофор Далибор Танасић, парох костајнички

| 15/02/2018 |

Дана 10. фебруара 2018. године
на празник Светог Јефрема
Сирина, у поподневним
часовима, након тешке
болести, упокојио се у Господу
протопрезвитер-ставрофор
Далибор Танасић, парох
костајнички.

Тело покојног протопрезвитера-
ставрофора Далибора биће
изложено у храму Светих
Архангела Михаила и Гаврила
у Костајници, у понедељак
дана 12. фебруара. Заупокојена
Литургија биће служена дана
13. фебруара у костајничком
храму Светих Архангела
Михаила и Гаврила, након чега
ће погребна поворка крнути
за Републику Србију. Опело и
сахрана обавиће се истог дана
на градском гробљу у Жабљу у
попневним часовима.

Вечан ти смомен, достојно
блажени оче и брате наш
Далиборе!

Протопрезвитер-ставрофор
Далибор Танасић (1976-2018)

Протопрезвитер–ставрофор Далибор Танасић рођен је 13. 2. 1976. године у Доњем Вакуфу. Основну школу „Немања Влатковић“ завршио је у Доњем Вакуфу (1982–1990), потом уписује Богословију „Света Три Јерарха“ у манастиру Крки (1990–1995). Његово Преосвештенство Епископ далматински г. г. Фотије рукоположио га је у ђаконски чин 23. 3. 2001. године у храму Светог Арханђела Михаила у манастиру Крки, а у презвитерски 24. 3. 2001. године у храму Успења Пресвете Богородице у Шибенику. На парохију кореничку постављен је 16. 4. 2001, а разрешен 1. 4. 2013. године (Одлука Е. бр. 116/13). На парохију грачачку постављен је 16. 4. 2001, а разрешен 20. 11. 2004. године (Одлука Е. бр. 84/04). На парохију доњелапачку је постављен 16. 4. 2001, а разрешен 28. 9. 2005. године (Одлука Е. бр. 401/05). На парохију госпићку постављен је 16. 4. 2001, а разрешен 1. 4. 2013. године (Одлука Е. бр. 116/13). На парохију костајничко–дубичку постављен је 1. 4. 2013. године (Одлука Е. бр. 115/13). Чином протопрезвитера одликован је 24. 7. 2007. године (Одлука Е. бр. 396/07), а правом ношења напрсног крста 29. 4. 2015. године (Одлука Е. бр. 147/15). Добитник је Споменице Свете српске Лавре Хиландар. Био је

члан црквеног суда Епархије горњокарловачке. Са супругом Радојком (рођ. Ковач) имају ћерке Николину (2001) и Ђурђину (2007).

Молитвени испраћај протопрезвитера-ставрофора Далибора Танасића | 15/02/2018 |

У понедељак 12. фебруара 2018. године у поподневним часовима у храму Светих Архангела Михаила и Гаврила у Костајници, служен је помен новопредстављеном протопрезвитеру-ставрофору Далибору Танасићу, пароху костајничком.

Помен је служио Његово Преосвештенство Епископ горњокарловачки г. Герасим уз саслужење свештенства и свештенотонаштва Епархије горњокарловачке, бањалучке и бихаћко-петровачке. Након помена, у својој опроштајној беседи Епископ г. Герасим истакао је врлине које је протопрезвитер-ставрофор Далибор имао, као и његов велики труд на парохијама у којима је службовао као вредан и марљиви пастир на њиви Господњој. Након тога, у име свештенства Свештене Епископије горњокарловачке обратио се бираним речима протопрезвитер-ставрофор Славиша Симаковић, парох у Доњем Лапцу. Дана 13. фебруара, у храму

Светих Архангела Михаила и Гаврила у Костајници, служена је заупокојена Литургија и опело новопредстављеном протопрезвитеру-ставрофору Далибору Танасићу. Протопрезвитер-ставрофор Далибор Танасић, сахрањен је 13. фебруара 2018. године у поподневним часовима на гробљу у Жабљу.

Навечерје празника Св. мученика Трифуна у Саборном храму у Карловцу | 15/02/2018 |

Прослављање успомене на Светог мученика Трифуна започело је 13. фебруара текуће године, вечерњим богослужењем у Саборном храму Светог Николаја Мирликијског у Карловцу. Богослужење у навечерје празника служио је јереј Војислав Рисимовић (Епархија жичка) и ђакон Будимир Кокотовић, а присуствовали су Његово Преосвештенство Епископ бихаћко-петровачки г. Сергије, и домаћин Његово Преосвештенство Епископ горњокарловачки г. Герасим. Навечерје празника Светог мученика Трифуна, крсне славе Епископа горњокарловачког г. Герасима, својим присуством увећао је и др Марко Николић, помоћник директора Управе за сарадњу с црквама и верским заједницама у Влади Републике Србије.

Свети мученик Трифун – крсна слава Епископа Герасима

| 16/02/2018 |

На празник Светог мученика Трифуна, 14. фебруара текуће године, служена је Света архијерејска Литургија у Саборном храму Светог оца Николаја Мирликијског у Карловцу. Евхаристијским сабрањем началствовао је Његово Преосвештенство Епископ бихаћко-петровачки г. Сергије уз саслужење домаћина сабрања Епископа горњокарловачког г. Герасима. Архијерејима је саслуживало свештенство епархије жичке и горњокарловачке.

Беседећи након читања Светог Јеванђеља, Епископ г. Сергије честитао је Епископу Герасиму данашњу крсну славу и поучио верне о животу и делима Светог мученика Трифуна, који је био обдарен исцелитељским даром, а такође и велики поборник Христовог учења, због чега је по одласку цара Гордијана са престола био прогањан, мучен и на крају посечен мачем, јер није желио да одступи од своје вере хришћанске.

Након заамвоне молитве Епископ г. Сергије са свештенством осветио славски колач и кољиво припремљено у част Светог мученика Трифуна. Сабрању је присуствовао и г. Милорад Додик председник Републике Српске, помоћник директора Управе за сарадњу са црквама и верским

заједницама у Влади Републике Србије др Марко Николић и г. Миладин Драгичевић саветник председника Републике Српске за обнову, реконструкцију и одрживи повратак расељених и избеглих лица и односе са невладиним сектором и верским заједницама.

Беседећи по окончању сабрања, Епископ г. Герасим се захвалио присутним гостима на доласку, Епископу бихаћко-петровачком г. Сергију, такође и уваженом госту г. Милораду Додику, председнику Републике Српске, као и др Марку Николићу и г. Миладину Драгичевићу. Након тога г. Милорад Додик, захвалио се Епископу г. Герасиму на позиву и гостопримству у Епархији горњокарловачкој, честитајући му крсну славу Светог мученика Трифуна. По окончању сабрања, за све присутне приређена је Трпеза Љубави у манастирском конаку у Доњем Будачком.

Литургија Пређеосвећених дарова у Саборном храму у Карловцу

| 22/02/2018 |

У среду прве недеље Часног и Великог поста којим се припремамо за празник над празницима – Васкрсење Господа нашег Исуса Христа, служена је Литургија Пређеосвећених дарова у Саборном храму Светог оца Николаја Мирликијског у Карловцу.

Литургијским сабрањем у данашњи дан началствовао је Његово Преосвештенство Епископ горњокарловачки г. Герасим, уз саслужење архимандрита Наума, протонамесника Предрага Сушића, јереја Дарка Дугоњића и ђакона Будимира Кокотовића.

Недеља Православља у Богородичином манастиру

| 27/02/2018 |

Помало тешки и зимски услови и велики зимски покривач, нису обесхрабрили вјернике да се поводом овог празника икона и тријумфа Православља, окупе на Литургији у Свештеној Обитељи Богородице Тројеручице.

Божанственим тајноводством началствовао је Његово Преосвештенство епископ горњокарловачки г. Герасим уз саслужење: архимандрита мр Наума и презвитера Дарка Дугоњића.

По завршетку Литургије на којој су се вјерни сјединили са Христом, кроз причешће Његовим тијелом и крвљу, епископ Герасим се обратио бесједом говорећи о икони и о васпостављању овога празника, када је Црква званично дефинисала своје учење о иконама.

Сабороване је настављено уз послужење у манастрској трпезарији.

Друга Недеља поста – Пачиста | 04/03/2018 |

Друге недеље Часног и Великог поста, коју још називамо и Пачиста недеља, служена је Света Архијерејска Литургија у карловачком Саборном храму Светог оца Николаја.

Евхаристијским сабрањем је началствовао Његово Преосвештенство Епископ горњокарловачки г. Герасим, уз саслужење свештенства при Саборном храму, протонамесника Горана Славнића, протонамесника Предрага Сушића, презвитера Дарка Дугоњића и ђакон Будимир Кокотовић. Епископ је честитао присутним верницима данашњи празник и у својој беседи истакао важност поста и молитве у животу верног народа.

Ова недеља посвећена је Светом Григорију Палами, архиепископу солунском и чудотворцу, кога Црква назива свјетилником Православља, утврђењем и учитељем, добротом монаха, солунском похвалом и органом премудрости. Његова дела улазе у најмудрију богословску литературу. Његове чудотворне мошти почивају у Солуну.

Крстопоклона недеља у Карловцу | 12/03/2018 |

У трећу недељу Великог поста – Крстопоклону, 11. марта 2018. године, Његово Преосвештенство Епископ

горњокарловачки г. Герасим служио је свету Литургију Светог Василија Великог у Саборном храму Светог оца Николаја у Карловцу. Саслуживали су протонамесник Горан Славнић, протонамесник Предраг Сушић, презвитер Дарко Дугоњић и ђакон Будимир Кокотовић. Епископ је честитао присутним верницима данашњи празник и у својој беседи истакао важност Часног и животворног Крста Господа и Спаса нашег Исуса Христа.

Исповест свештенства и монаштва Епархије горњокарловачке | 23/03/2018 |

У четвртак пете седмице Часног поста, Његово Преосвештенство Епископ горњокарловачки г. Герасим началствовао је Литургијом Пређеосвећених дарова у манастиру Пресвете Богородице Тројеручице у Доњем Будачком. Епископу су овом приликом саслуживали: протопрезвитер-ставрофор Радослав Анђелић, протопрезвитер Милан Симић, протонамесник Југослав Максимовић, презвитер Дарко Дугоњић и ђакон Будимир Кокотовић.

Пре Литургијског сабрања извршена је исповест свештенства и монаштва Епархије горњокарловачке, а Свету Тајну Исповести вршио је игуман Варсонуфије из манастира Драговића (Епархија

далматинска).

Света Архијерејска Литургија у Саборном храму у Карловцу | 26/03/2018 |

У петој недељи Часног и Великог поста, дана 25. марта 2018. године, Његово Преосвештенство Епископ горњокарловачки г. Герасим служио је Свету Архијерејску Литургију у Саборном храму Светог оца Николаја Мирликијског у Карловцу. Преосвећеном Епископу саслуживали су, протонамесник Предраг Сушић, презвитер Дарко Дугоњић и ђакон Будимир Кокотовић.

У својој беседи по окончању сабрања, Епископ г. Герасим је окупљеним верницима честитао данашњи празник, истакавши да наша Света Црква у току богослужења пете седмице Часног и Великог поста даје утеху и охрабрује оне који држе пост, чињеницом да је иза нас већи део поста, и побуђује нас да радосно наставимо ходити ка празнику Васкрсења Господа и Спаситеља нашег Исуса Христа. Црква се молитвено сећа преподобне Марије Египћанке у којој сви ми видимо образац искреног покајања и смирења, а самим тим видимо колика је неизмерна и велика милост Божја и човјекољубље према онима који искрено желе да се покају и обрате од сагрешења, нагласио је Епископ г. Герасим.

АДРЕСАР

ПРАВОСЛАВНА ЕПАРХИЈА ГОРЊОКАРЛОВАЧКА

Славе Рашкај 14; 47 000 Карловац; Република Хрватска

телефон: 00385 (0)47 642 531; факс: 00385 (0)47 642 532; e-mail: episkop@eparhija-gornjokarlovacka.hr

ЕПЦО И УПРАВА ПАРОХИЈЕ У КАРЛОВЦУ (I)

ПРОТОЈЕРСКИ-СТАВРОФОР РАДОСЛАВ АНЂЕЛИЋ

Тина Ујевића 5; 47 000 Карловац

mob: +385 (0)98 563 613
e-mail: prva.karlovacka@eparhija-gornjokarlovacka.hr

ЕПЦО И УПРАВА ПАРОХИЈЕ У РИЈЕЦИ (I)

ПРОТОЈЕРСКИ-СТАВРОФОР МИТКО КОСТИЋ

Ивана Зајца 24/1; 51 000 Ријека

tel: +385 (0)51 335 399 • faks +385 (0)51 324 160
e-mail: prva.rijeka@eparhija-gornjokarlovacka.hr
mob: +385 (0)91 5148250

ЕПЦО И УПРАВА ПАРОХИЈЕ У ПУЉИ

ПРОТОЈЕРСКИ-СТАВРОФОР ГОРАН ПЕТКОВИЋ

Перој 19; 52 215 Водњан

tel: +385 (0)52 520 654 • faks +385 (0)52 520 654
e-mail: spco.pula@eparhija-gornjokarlovacka.hr
mob: +385 (0)98 9793038

ЕПЦО И УПРАВА ПАРОХИЈЕ У КАРЛОВЦУ (II)

ПРОТОЈЕРСКИ МИЛИДРАГ СТОКАНОВИЋ

Амброза Враницанија 6; 47 000 Карловац

mob: +385 (0)95 776 776 9
e-mail: druga.karlovacka@eparhija-gornjokarlovacka.hr

ЕПЦО И УПРАВА ПАРОХИЈЕ У РИЈЕЦИ (II)

ЈЕРСКИ ЈОВАН ГАЛАМИЋ

Ивана Зајца 24/3; 51 000 Ријека

tel: +385 (0)51 319 064 • mob: +385 (0)95 7233564
e-mail: druga.rijeka@eparhija-gornjokarlovacka.hr

ЕПЦО И УПРАВА ПАРОХИЈЕ У ОГУЛИНУ

ПРОТОЈЕРСКИ МИЛАН СИМИЋ

Б. Франкопана 16; 47 300 Огулин

tel: +385 (0)47 532 475 • mob: +385 (0)98 1300531
e-mail: spco.ogulin@eparhija-gornjokarlovacka.hr

ЕПЦО И УПРАВА ПАРОХИЈЕ У КАРЛОВЦУ (III)

ЈЕРСКИ ДАРКО ДУГОЊИЋ

Драгутина Домјенића 17, 47000 Карловац

mob: +385 (0)99 430 2121
e-mail: treca.karlovacka@eparhija-gornjokarlovacka.hr

ЕПЦО И УПРАВА ПАРОХИЈЕ У ГОСПИЊУ/СЛИЊАНУ

ЈЕРСКИ ДРАГАН МИХАЛОВИЋ

Ул. Специјалне Јединице Полиције 16; 53 000 Госпић

mob: +385 (0)97 6682641
e-mail: spco.gospic@eparhija-gornjokarlovacka.hr

ЕПЦО И УПРАВА ПАРОХИЈЕ У ДОЊОЈ ЛАПЦИ

ПРОТОНАМЕСНИК ПРЕДРАГ СУШИЋ

Маршала Тита 11; 53 250 Доња Лапац

tel: +385 (0)53 765 154 • mob: +385 (0)95 871 6269
e-mail: spco.donji-lapac@eparhija-gornjokarlovacka.hr

ЕПЦО И УПРАВА ПАРОХИЈЕ У КОЛАРИЋУ

ЈЕРСКИ БРАНКО САНТРАЧ

Коларић 67; 47 220 Војнић

tel: +385 (0)47 883 519 • faks: +385 (0)47 883 519
mob: +385 (0)95 797 2549
e-mail: spco.kolaric@eparhija-gornjokarlovacka.hr

ЕПЦО И УПРАВА ПАРОХИЈЕ У С. МОРАВИЦАМА

ПРОТОЈЕРСКИ-СТАВРОФОР ЈЕЛЕНКО СТОЈАНОВИЋ

Докмановићи 10; 51 325 Моравице

tel: +385 (0)51 877 137 • faks: +385 (0)51 877 137
mob: +385 (0)98 801051
e-mail: spco.moravice@eparhija-gornjokarlovacka.hr

ЕПЦО И УПРАВА ПАРОХИЈЕ У ГРАЧАЦУ

ЈЕРСКИ ПРЕДРАГ ПАНТЕНАЋ

К. Степинца 82; 23 440 Грачац

tel: +385 (0)23 7890 864 • faks: +385 (0)23 7890 865
mob: +385 (0)99 5962569
e-mail: spco.gracac@eparhija-gornjokarlovacka.hr

ЕПЦО И УПРАВА ПАРОХИЈЕ У ТОПУСКОЈ

ПРОТОЈЕРСКИ МИЛС РИСТИЋ

Прилаз г. Драшковића 2а; 44 415 Топуско

tel: +385 (0)44 733 329 • faks: +385 (0)44 733 329
mob: +385 (0)91 5850546
e-mail: spco.topusko@eparhija-gornjokarlovacka.hr

ЕПЦО И УПРАВА ПАРОХИЈЕ У ДРЕЖНИЦИ

ПРОТОЈЕРСКИ МИЛОШ БРЕЉ

Центар 66 47 313 Дрежница

tel: +385 (0)47 56 6179 • faks: +385 (0)47 566 351
mob: +385 (0)98 9833538
e-mail: spco.dreznica@eparhija-gornjokarlovacka.hr

ЕПЦО И УПРАВА ПАРОХИЈЕ У ПЛАШКОЈ

ПРОТОЈЕРСКИ МИЛАН СИМИЋ АДМИНИСТРАТОР ПАРОХИЈЕ

Прве гардијске бригаде 1/а; 47 304 Плашки

mob: +385 (0)98 130 0531
e-mail: spco.plaski@eparhija-gornjokarlovacka.hr

ЕПЦО И УПРАВА ПАРОХИЈЕ У ГЛИНИ

ПРОТОЈЕРСКИ СЛОБОДАН ДРАКУНИЋ

Хрватска 20; 44 400 Глина

tel: +385 (0)44 880 615 • faks: +385 (0)44 880 615
mob: +385 (0)98 977 1732
e-mail: spco.glina@eparhija-gornjokarlovacka.hr

ЕПЦО И УПРАВА ПАРОХИЈЕ У КОРЕНИЦИ

ПРОТОНАМЕСНИК НИКОЛА МАЛОБАБИЋ

Девете гардијске бригаде 26; 53 230 Кореница

tel: +385 (0)53 756 367 • faks: +385 (0)53 756 367
mob: +385 (0)95 8061838
e-mail: spco.korenica@eparhija-gornjokarlovacka.hr

ЕПЦО И УПРАВА ПАРОХИЈЕ У ПЕТРИЊИ

ПРОТОЈЕРСКИ САША УМИЋЕВИЋ

Владимира Назора 13; 44 250 Петриња

tel: +385 (0)44 813 419 • faks: +385 (0)44 813 419
mob: +385 (0)95 5114669
e-mail: spco.petrinja@eparhija-gornjokarlovacka.hr

ЕПЦО И УПРАВА ПАРОХИЈЕ У ОТОЧУ

ПРОТОНАМЕСНИК СЛАЂАН НИКИЋ

Трг др. Фрање Туђмана 5; 53 220 Оточац

tel: +385 (0)53 771 285 • mob: +385 (0)98 9002171
e-mail: spco.otocac@eparhija-gornjokarlovacka.hr

МАНАСТИР РОЂЕЊА Св. ЈОВАНА У ГОМИРЈУ

АРХИМАНДИРИТ МИХАИЛО (БУЋУБЕВИЋ)

Рибњак 23; 51 327 Гомирје

tel: +385 (0)51 878188 • faks: +385 (0)51 878188
mob: +385 (0)91 7814314
e-mail: manastir.gomirje@eparhija-gornjokarlovacka.hr

ЕПЦО И УПРАВА ПАРОХИЈЕ У КОСТАЈНИЦИ

ПРОТОЈЕРСКИ-СТАВРОФОР СЛАВИША СИМАКОВИЋ

Даворина Трстенака 5; 44 430 Костајница

mob: +385 (0)95 8787 197
e-mail: spco.kostajnica@eparhija-gornjokarlovacka.hr

ЕПЦО И УПРАВА ПАРОХИЈЕ У ДВОРУ

ПРОТОНАМЕСНИК ЈУГОСЛАВ МАКСИМОВИЋ

Миле Б. Чађе 46; 44 440 Двор

tel: +385 (0)44 871 811 • faks: +385 (0)44 871 811
mob: +385 (0)95 5094328
e-mail: spco.dvor@eparhija-gornjokarlovacka.hr

МАН. БОГОРОДНЦЕ ТРОЈЕРУЧНИЦЕ У Д. БУДАЧКОЈ

АРХИМАНДИРИТ МР НАУМ (МИЛОВИЋ)

Доњи Будачки 6; 47 242 Крњак

tel: +385 (0)47 718 206 • faks: +385 (0)47 718 206
mob: +385 (0)99 744-002-9
e-mail: manastir.trojerucica@eparhija-gornjokarlovacka.hr

ЕПЦО И УПРАВА ПАРОХИЈЕ У ЗАСТРЕБАРСКОЈ

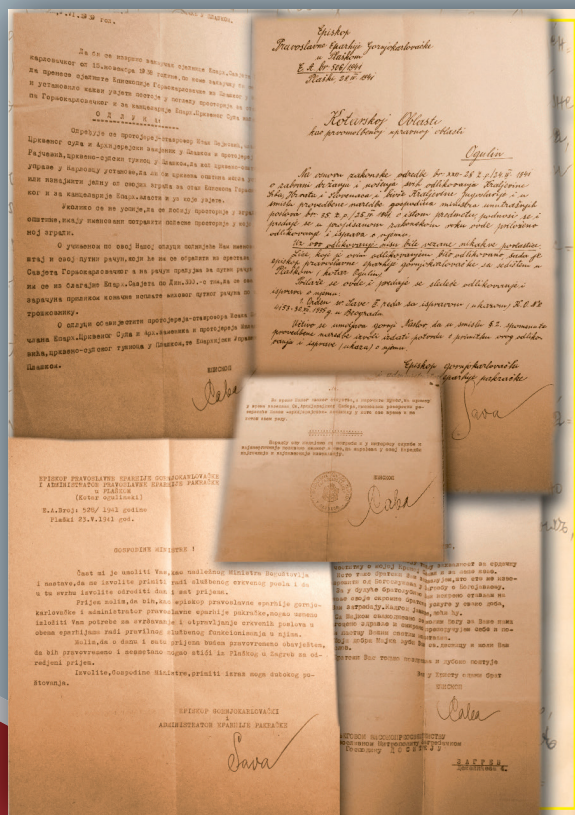
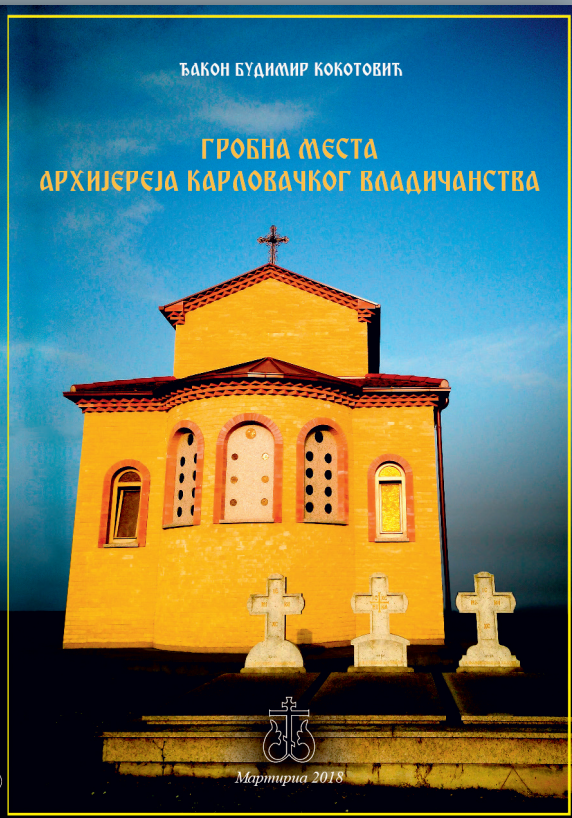
ЈЕРСКИ ДАРКО ДУГОЊИЋ АДМИНИСТРАТОР ПАРОХИЈЕ

Драгутина Домјенића 17; 47000 Карловац

mob: +385 (0)99 430 2121
e-mail: treca.karlovacka@eparhija-gornjokarlovacka.hr

ГРОБНА МЕСТА АРХИЈЕРЕЈА КАРЛОВАЧКОГ ВЛАДИЧАНСТВА
ЋАКОН БУДИМИР КОКОВИЋ

САВА, ЕПИСКОП ГОРЊОКАРЛОВАЧКИ • ЖИВОТ И ДЕЛО
АРХИМАНДИТ МР НАУМ (МИЛКОВИЋ)

